

3/2022

report

STRANY 2–9

PODPORUJEME UKRAJINU

SITUACE NA UKRAJINĚ PŘEHLEDNĚ

Jak vidí Teritoriální síly v budoucnu?
Rozhovor s plk. gšt. Jaroslavem Hrabcem

strana 12

Vladimír Dzuro – vyšetřovatel,
který se díval válečným
zločincům do očí

strana 20

Major Roman Hippík představuje
nový taktický bodák určený pro
BREN A2

strana 24

VYJÁDŘENÍ MINISTRYNĚ OBRANY JANY ČERNOCHOVÉ K SITUACI NA UKRAJINĚ

Pár set kilometrů od nás drtí bezohledný ruský barbar Putin Ukrajinu a uvádí přitom naprosto nesmyslné důvody. Ukrajina, podněcovaná Západem, ho prý ohrožuje. On se jen brání a chce ji denacifikovat. Ano, je to absurdní. Připomíná to Orwellovo: Válka je mír, svoboda je otroctví a nevědomost je síla. Je třeba nazývat věci pravými jmény. Invaze je vždy invazí, násilí násilím, vražda vraždou. Rusko nikdo neprovokoval, ani mu nevyhrožoval. Prezident Putin lže celému světu i svým občanům. Pokud se cítí frustrován, může si za to sám. Obzvlášť ve výročí komunistického puče je to, co se děje, opravdu hrozné. Mráz opět přichází z Kremlu, v raketách, na pásech obrněnců a nesou ho vojáci, kteří uvěřili lžím svého prezidenta. Musí jít umírat na Ukrajinu za jeho šílený sen o obnoveném Sovětském svazu. Mámy s dětmi tráví další noc v krytech, chlapi se připravují na frontu, aby bránili svoji milovanou zemi i rodinu. Nikdy bych nevěřila, že v 21. století ve vyspělé Evropě může vypuknout válka kvůli rozmáru jednoho zakomplexovaného bandity. Je

to však realita. Potvrdilo se, že současný ruský režim nestojí o mír, o přátelství, o spolupráci, o kulturní, ekonomickou nebo třeba vědeckou spolupráci. Nestojí o nic. Současná vláda v Moskvě chce, aby se jí všichni báli jako Stalina. Neváhá rozpoutat válku. Jsem ráda, že se také potvrdilo, že je Západ jednotný, že členství v NATO a v EU není jen formalita. Jsem také moc ráda, že i naše politická scéna je jednotná, a to včetně vrchního velitele ozbrojených sil, pana prezidenta Zemana. Společně se spojení v NATO, EU a dalšími partnery stojí ČR v této těžké chvíli při Ukrajině, s níž nás pojí i společná historie. Máme morální povinnost hájit její samostatnost a podporovat ji v boji s agresorem. Putin se chová jako terorista. Reakce Západu musí být co nejtvrdší. Ruský režim musí znatelně pocítit dopad tvrdých sankcí a sílu a jednotu západních spojenců. Avšak ne slovy. Ale činy. Aliance aktivuje mimořádné obranné plány, umožňující nasazení sil velmi rychlé reakce neboli VJTF na obranu členských států. Probíhají konzultace členských zemí podle čl. 4

Severoatlantické smlouvy, které garantují společný postup k zabránění narušení integrity členských zemí na východním křídle. Vládě jsem předložila dokument, který byl schválen a jeho obsah je jednoznačný: v případě aktivace vrchním velitelem spojeneckých sil v Evropě (tzv. SACEUR) ihned vyslat pohotovostní síly kamkoli na území aliančních států. V našem případě to znamená 180 chemiků a prapor složený z mechanizované a průzkumné rot o 400 vojácích. Jen připomínám pro úplnost této informace, že v Pobaltí už nyní máme v rámci představené přítomnosti v Litvě a Lotyšsku 200 vojáků. Jsou tam protiletadlovci a ženisté. V dubnu v rámci tzv. Air Policingu vyšleme čtyři gripeny chránit náš vzdušný prostor nad Pobaltím a další více než stovku našich vojáků. S vládními kolegy jsme se dohodli i na humanitární pomoci v celkové výši až 300 milionů korun. Ministerstvo obrany před měsícem uzavřelo s Ukrajinou smlouvu, díky níž můžeme pomáhat i těžce zraněným ukrajinským vojákům v našich vysoce specializovaných vojenských

nemocnicích. Vůbec mě tehdy nenapadlo, že to bude tak brzy aktuální. Pokud bude potřeba, jsme připraveni vyslat vojáky velmi rychlé reakce a jednat podle situace o dalších požadavcích. O počtech jsem hovořila. Toto vyslání vyplývá a navazuje na schválení, kdy Severoatlantická rada, tzv. NAC, schválila aktivaci předběžných obranných plánů NATO, kde se projednávalo až 20 krizových opatření. Všechna tato opatření už ČR má rozpracována a jsme připraveni na všechny možné scénáře. Naším cílem opravdu není situaci eskalovat, nejsme žádní váleční štváči. Ale chceme být připraveni a ukázat sílu. Pokud Rusko nezastavíme teď, můžeme putinovské rozpínavosti čelit i my. A že jsme si to v té historii zažili.

My jako západ nejsme slabí a musíme to dát jednoznačně najevo. Svůj nedávný projev ke kolegům poslancům jsem končila poznámkou, jak důležitá je obrana naší země, jak je důležité ji nezanedbat. Svět není bezpečné místo. Vidíme to na vlastní oči každou hodinu. Poučme se a investujme do naší obrany, ne jako dříve, kdy se na obraně škrtalo vždycky jako první, protože se přece nemůže nic stát. Proč budeme utrácet za drahé zbraně, vybavení nebo proč budeme platit vojáky? Jednoznačně se dnes ukazuje, že nesmíme svou obranu podceňovat a musíme do ní investovat, a to pořádně.

**Děkuji.
Druzi, my s vámi!**

OBSAH

Pomoc Ukrajině	4
Potřebujeme připravenou a modernizovanou armádu Velitelské shromáždění	10
Teritoriální síly – pevná součást české armády Rozhovor s plukovníkem gšt. Jaroslavem Hrabcem	12
Sedmdesát dva hodin v útoku	16
Vyšetřovatel Díval se válečným zločincům do očí, nyní vede kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN v New Yorku	20
Nahradí i UTON Major Roman Hippik představuje nový taktický bodák určený pro BREN A2	24
Důležitá je psychická odolnost Pohyb v zasněženém horském terénu musí ovládat každý voják	32
Strategické know-how Vojenský technický ústav, s. p., zastává výjimečnou roli v branně-bezpečnostním prostředí	36
I na dron je třeba piloták Příslušníci 533. prBS v CLV Pardubice	40
Připravit, vycvičit, udržet Základní principy udržování výkonnosti	42
Zocel se! Historické okénko VHÚ	46

PŘÍLOHA **dukla**sport

Fantastická Ledecká Kdo z Dukly na ZOH v Pekingu zaujal?	50
Holub už Keňany prohánět nebude. Z Jakuba Holuši je trenér, na Julisce cepuje mladíky	52

POMOC UKRAJINĚ

#StandWithUkraine

Pomáhat Ukrajině můžete mnoha způsoby.
Vyberte si z mnoha možností, které jsme dali dohromady. A prověřili.

www.stojimezaukrajinou.cz

Neziskové organizace pracující s migranty v ČR se spojily a toto je centrální místo,
kde můžete nabídnout svou pomoc

www.pomahejukrajine.cz

POMOC UKRAJINSKÉ VLÁDĚ A OBYVATELŮM UKRAJINY PŘEHLEDNĚ

- Vláda na jednání 26. ledna schválila dar Ukrajině v podobě 4 006 kusů dělostřelecké munice v hodnotě 36,6 milionu korun.
- Vláda v sobotu 26. února schválila: kulometry, samopaly, odstřelovací pušky, pistole a odpovídající střelivo v hodnotě 188 milionů korun. Bezprostředně bude zajištěna i doprava na místo, které určí ukrajinská strana.
- Vláda v neděli 27. února schválila dodávku dalšího vojenského materiálu v hodnotě zhruba 400 milionů korun.
- Prostřednictvím Červeného kříže dodává Česká republika na Ukrajinu traumatické balíčky.
- Česká republika poskytla Ukrajině vázaný peněžní dar v objemu 10 milionů na zdravotnický materiál a zdravotnické vybavení.
- V pátek 25. února schválila vláda poskytnutí naléhavé humanitární pomoci Ukrajině v celkové výši 300 milionů korun. Tyto finanční prostředky budou použity na okamžité potřeby civilního obyvatelstva Ukrajiny, jde především o zdravotnický materiál a léčebné kapacity a komplex potřeb souvisejících s nuceným vysídlením – nouzové ubytování, zajištění pitné vody, potravin, dalších základních materiálních potřeb a zdravotní péče.
- V rámci programu MEDEVAC je ČR připravena také realizovat evakuaci zraněných civilních obyvatel k léčbě do ČR a další související aktivity.

- Česká republika je připravena vyhovět žádosti Ukrajiny o dodávky krve a krevní plazmy. Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s okolními státy řeší možnost jejich přepravy na Ukrajinu.
- Česká republika uzavřela s Ukrajinou smlouvu o zdravotnické asistenci ukrajinským ozbrojeným silám. Předmětem této smlouvy je ochota České republiky přijmout zraněné vojáky na léčení.

- Vláda pověřila ministra průmyslu a obchodu, aby poskytl Ukrajině pohonné hmoty, o které Ukrajina požádala NATO.
- Armáda České republiky pomůže s výstavbou humanitární základny na Slovensku a zapojí se i do pomoci uprchlíkům a zvládání migrační krize.

Konvoj Armády České republiky na Slovensko

Sankce přijaté vůči Ruské federaci

- Česká republika odvolala souhlas s provozem konzulátů Ruské federace v Karlových Varech a Brně.
- Vláda zároveň pozastavila provoz našich konzulátů v Petrohradě a Jekatěrinburku.
- Vláda rozhodla o zastavení udělování víz a dlouhodobých a trvalých pobytů státním příslušníkům Ruské federace s výjimkou humanitárních případů. Současně bude provedena revize pobytových oprávnění v souvislosti se sankcemi uvalenými na Ruskou federaci.
- Ministerstvo dopravy rozhodlo o omezení leteckého provozu pro všechny ruské letecké dopravce, ruští dopravci nemohou přilétat a odlétat do a z ČR a ČR nevydává ani povolení pro tzv. charterové lety. Od 26. února se pro letadla ruských dopravců uzavřel vzdušný prostor nad ČR.
- Ministerstvo financí má za úkol prověřit ruské firmy a firmy s ruskými majiteli ve vztahu k čerpání veřejných prostředků.
- Informace o sankcích přijatých na úrovni EU lze najít také na stránkách Finančně analytického úřadu a Ministerstva průmyslu a obchodu.

Další kroky vlády

- Vláda schválila možnost, aby se po území ČR pohybovaly ozbrojené síly spojeneckých zemí z NATO, Česko jim poskytne například letiště pro tankování. Česká republika se aktivně podílí na posilování východního křídla NATO.
- Vláda průběžně monitoruje bezpečnostní situaci v České republice, několikrát se kvůli zhoršené bezpečnostní situaci sešla Bezpečnostní rada státu.

ČESKÁ ARMÁDA BUDUJE HUMANITÁRNÍ ZÁKLADNU NA SLOVENSKU

To byl úkol, se kterým vyrazil vojenský konvoj 7. března 2022 na Slovensko. Česká armáda na základě urgentní žádosti slovenské strany vyslala vojáky 14. pluku logistické podpory k výstavbě a zabezpečení chodu humanitární základny pro 400 uprchlíků z válkou zasažené Ukrajiny.

„Když nás o pomoc požádal jeden z nejbližších spojenců, nebylo třeba se dlouho rozmyšlet. Slovenské žádosti jsme ihned vyhověli a ukázali tak, že jsme v rámci NATO jednotní,“ řekla ministryně obrany Jana Černochová.

Tábor vznikne nedaleko Liptovského Mikuláše. Na místo určení zamířila stovka vojáků s konvojem nákladních aut s vleky ze 143. zásobovacího praporu Lipník nad Bečvou, ze 141. zásobovacího praporu Pardubice i ze 142. praporu oprav Klatovy. Základna se stany, kontejnery a elektrocentrálami zabezpečí služby a sociální vybavení. Její využití je zatím plánováno na třicet dnů s možností prodloužení.

Česko se zároveň na Slovensku plánuje zapojit do představené alianční přítomnosti (eFP). Tam by mohlo být vysláno až 400 českých vojáků, kteří by se zapojili do tzv. společné battlegroupy. Další vojáky by mohlo vyčlenit Slovensko, Maďarsko, Bulharsko nebo Rumunsko. Vyslání musí schválit vláda a Parlament.

Autor: redakce A reportu

- Česká republika je připravena na výpadky dodávek surovin, a to jak ropy, tak zemního plynu. Máme zásoby ropy na 94 dnů a nejvíce zásobníků plynu na počet obyvatel.
- Vláda vyhlásila boj s hybridní informační válkou vedenou proruskými dezinformačními weby a dalšími kybernetickými prostředky vůči české společnosti a vyzvala všechny

relevantní subjekty, aby přijaly opatření, která povedou k zamezení šíření nepravdivých a zavádějících informací v kybernetickém prostoru, které slouží k manipulování obyvatelstva ČR směrem k ospravedlnění a schvalování aktuální ruské vojenské agrese vůči Ukrajině.

Připravil: Michal Voska,

foto: autor a kpt. Helena Řebíčková

POSÍLÁME ZBRANĚ A MUNICI ZA STOVKY MILIONŮ KORUN

Vláda České republiky schválila návrh předložený ministryní obrany Janou Černochovou na povolení výjimky z podmínky trvalé nepotřebnosti vojenského materiálu a bezúplatný převod tohoto vojenského materiálu Ukrajině.

Na základě této výjimky daruje Česká republika Ukrajině ruční střelné zbraně (pistole vz. 82, útočná puška vz. 58 a vz. 61 Škorpion, kulomety vz. 59, odstřelovací pušky Dragunov a Falcon) a náboje pro tyto zbraně, včetně truhlíků, palet a kontejnerů v celkové hodnotě více než 188 mil. Kč. Předmět daru byl stanoven na základě jednání Ministerstva obrany ČR s ukrajinskou stranou. Vláda dále schválila, že ukrajinská strana si dar převezme na dohodnutém místě. Přepravu na dané místo zajistí nejrychlejším možným způsobem Ministerstvo obrany ČR.

„Bezohledný bandita Putin se přepočítal, Rusové utrpěli velké ztráty. Ukrajina se nevzdává. Ukrajinci bojují nesmírně statečně. Posíláme další pomoc a není poslední“, sdělila ministryně obrany Jana Černochová.

Zároveň také vláda upravila podmínky darování dělostřelecké munice z 26. ledna 2022. Původně bylo stanoveno, že dar má být předán ukrajinské straně na území České republiky a jeho přepravu na Ukrajinu si měla zajistit

ukrajinská strana. Po zahájení ruské agrese to však není v jejích silách. Proto bylo domluveno, že přepravu do dohodnutého místa předání zajistí česká strana. Tato změna byla nezbytná k tomu, aby Ministerstvo obrany ČR mohlo takovou přepravu zajistit a uhradit náklady s ní související.

Předmět daru:

9mm pistole vz. 82	30 150 ks
7,62mm útočná puška vz. 58	5 000 ks
náboj NB 7,62-43	43 500 000 ks
náboj NB 7,62-Sv 43	125 000 ks
7,65mm samopal vz. 61 Škorpion	2 085 ks
náboj NB 7,65 Browning	1 000 000 ks
7,62mm univerzální kulomet vz. 59	3 200 ks
7,62mm odstřelovací puška Dragunov	12 ks
náboj NB 7,62-59 (TŽ, Okraj.)	1 000 000 ks
náboj NB 7,62-Sv 59 (TŽ-SV)	1 000 000 ks
náboj NB 7,62-PZ 59 (PZ Okraj.)	150 000 ks
12,7mm odstřelovací puška Falcon	19 ks
materiál nezbytný pro přepravu (truhlíky, palety, kontejnery)	
Celková účetní hodnota daru činí 188 106 550,- Kč	

V době uzávěrky tohoto čísla A reportu byla chystána další pomoc Ukrajině v podobě nejen vojenského, ale i zdravotnického materiálu v hodnotě stovek milionů korun.

Připravil: Michal Voska

PROHLÁŠENÍ SEVEROATLANTICKÉ RADY K SITUACI NA UKRAJINĚ

Co nejdůrazněji odsuzujeme děsivý ruský útok na Ukrajinu, který je zcela neopodstatněný a nevyprovokovaný. Naše myšlenky jsou se všemi zabitými a zraněnými a s lidmi na Ukrajině. Rovněž odsuzujeme Bělorusko za umožnění tohoto útoku.

Tento obnovený útok je vážným porušením mezinárodního práva, včetně Charty OSN, a je zcela v rozporu se závazky Ruska v Helsinském závěrečném aktu, Pařížské chartě, Budapešťském memorandu a Zakládajícím aktu NATO-Rusko. Tento útok představuje akt agrese proti nezávislé mírové zemi.

Stojíme na straně lidu Ukrajiny a jejího legitimního, demokraticky zvoleného prezidenta, parlamentu a vlády. Vždy budeme plně podporovat územní celistvost a suverenitu Ukrajiny v jejích mezinárodně uznaných hranicích, včetně jejích teritoriálních vod.

Vyzýváme Rusko, aby okamžitě zastavilo svou vojenskou akci a stáhlo všechny své síly z Ukrajiny a jejího okolí, aby plně respektovalo mezinárodní humanitární právo a umožnilo bezpečný a neomezený humanitární přístup a pomoc všem osobám v nouzi.

Důrazně odsuzujeme rozhodnutí Ruska uznat separatistické regiony východní Ukrajiny. Tento krok dále porušuje suverenitu a územní celistvost Ukrajiny a je v rozporu s Minskými dohodami, jichž je Rusko signatářem. Spojenci nikdy nepřijmou toto nezákonné uznání.

Co nejdůrazněji vyzýváme Rusko, aby se vrátilo z cesty násilí a agrese, kterou si zvolilo. Ruští vůdci musí nést plnou odpovědnost za důsledky svých činů. Rusko zaplatí velmi vysokou ekonomickou a politickou cenu. NATO bude

pokračovat v úzké koordinaci s příslušnými zúčastněnými stranami a dalšími mezinárodními organizacemi včetně EU.

Během této krize NATO, spojenci a naši partneři vynaložili veškeré úsilí, aby pokračovali v diplomacii a dialogu s Ruskem, včetně na nejvyšších úrovních, a předložili mnoho zásadních návrhů na posílení bezpečnosti všech národů v euroatlantickém regionu. Opakovaně jsme zvali Rusko k jednání v Radě NATO-Rusko. Rusko tento přístup stále neopětovalo. Je to Rusko, a jedině Rusko, které zvolilo eskalaci.

Ruské činy představují vážnou hrozbu pro euroatlantickou bezpečnost a budou mít geostrategické důsledky. NATO bude i nadále přijímat všechna nezbytná opatření k zajištění bezpečnosti a obrany všech spojenců. Rozmísťujeme další obranné pozemní a vzdušné síly do východní části Aliance, včetně dalších námořních prostředků. Zvýšili jsme připravenost našich sil reagovat na všechny nepředvídané události.

Vedli jsme také konzultace podle článku č. 4 Washingtonské

smlouvy. Rozhodli jsme se, v souladu s naším obranným plánováním na ochranu všech spojenců, podniknout nezbytné kroky k dalšímu posílení odstrašování a obrany v celé Alianci. Naše opatření jsou a zůstávají preventivní, přiměřená a neeskalační.

Náš závazek k článku 5 Washingtonské smlouvy je pevný. V rozhodnutí bránit jeden druhého jsme jednotní.

Připravil: Michal Voska

POTŘEBUJEME PŘIPRAVENOU

A MODERNIZOVANOU ARMÁDU

To bylo ústřední motto Velitelského shromáždění náčelníka Generálního štábu Armády ČR, které se konalo koncem letošního února v hlavním sále Ministerstva obrany. Poprvé se jej ve funkci zúčastnila také ministryně obrany Jana Černochová. Cílem tohoto pravidelného setkání velení Armády ČR je stanovit priority rozvoje české armády a hlavní úkoly ozbrojených sil.

Armádní generál Aleš Opatý ve svém projevu vyzdvihl práci vojáků během pandemické krize, kdy armáda ukázala schopnost reagovat na nastalé situace a vyřešit je. Nyní by se ale armáda měla vrátit ke své hlavní práci a tou je výcvik. Generál Opatý se vyjádřil i k současné krizi: „Jasně se potvrzuje, že svět není a nebude bezpečným místem, a proto platí: potřebujeme NATO, potřebujeme modernizovanou a připravenou armádu,“ konstatoval.

Ministryně ocenila profesionalitu českých vojáků

Na slova generála Opatý navázala ve svém projevu ministryně Černochová. „Profesionálové a zachránci, které voláme na pomoc vždy, když jde do tuhého. A kteří vždy pomohou. Povodně nebo tornádo. Kdo byl v první linii? Vojáci. Nedostatek personálu v nemocnicích kvůli covidu. Kdo byl první na řadě? Vojáci. Kdo stál za systémem Chytré karantény? Vojáci vedení plukovníkem Šnajdárkem.“

Ukrajina má plnou podporu České republiky

Vyjádřila se také k aktuální bezpečnostní situaci: „Rusko nemá absolutně žádný mandát diktovat suverénním státům, s kým se mohou bavit a kam mají patřit. Ani Gruzii, ani Ukrajině, ani členům NATO. Ukrajina má plnou podporu naší vlády, nechceme, aby si další země prožívala maďarský rok 1956, československý 1968, gruzínský 2008 nebo to, čemu čelí Ukrajina právě teď,“ konstatovala.

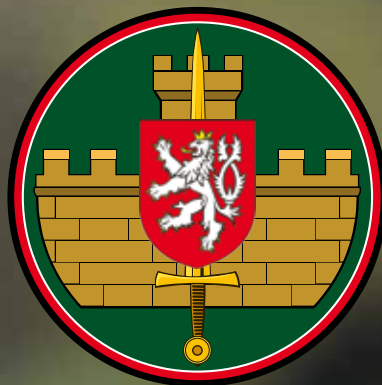
Prioritou je vybudování těžké brigády

Ve svém vystoupení zopakovala své priority a ujistila vojáky, že se bude intenzivně věnovat modernizaci armády a potřebnému růstu obranného rozpočtu: „Já tu chuť věci řešit mám. Chci armádu, která nebude první na řadě, když vláda šetří. Zavázali jsme se k výdajům ve výši 2 % HDP na obranu v roce 2025 a že co nejdříve vybudujeme těžkou brigádu. Slib splníme. A premiér, ministři financí i koaliční partneři to berou jako prioritu.“ V neposlední řadě hovořila o nutnosti zlepšit nábor do armády a aktivní zálohy, důležitosti vztahu s civilní veřejností i o klíčové spolupráci s českým obranným průmyslem.

 ROZHOVOR

TERITORIÁLNÍ SÍLY – PEVNÁ SOUČÁST ČESKÉ ARMÁDY

„Jak vidím Teritoriální síly v budoucnu? – Jako plnohodnotnou součást sil AČR, připravenou, vybavenou, interoperabilní a se schopností rychlé reakce na vojenské i nevojenské krizové situace na území ČR,“ říká plukovník gšt. Jaroslav Hrabec z Velitelství teritoria.

Problematika teritoriální obrany je doménou Velitelství teritoria (VeTer). Dlouhodobě se jí zabývá zástupce velitele Velitelství teritoria plukovník gšt. Jaroslav Hrabec. Zajímalo nás, jak po roce existence hodnotí pozici Teritoriálních sil (TerS), jaké jsou jejich současné úkoly, ale i to, jak si stojí příslušníci aktivní zálohy (AZ), kteří působí při krajských vojenských velitelstvích.

Pane plukovníku, jak si v současné době stojí Teritoriální síly, kde působí a jaké nejbližší úkoly mají před sebou?

Vznik Teritoriálních sil byl logickým krokem, reagujícím na požadavky zajištění obrany ČR vzhledem k existujícím bezpečnostním hrozbám a rizikům. Současně byl i opatřením systémovým, řešícím nejen zabezpečení části plánovaných opatření zajištění obrany území ČR, ale také organizační zastřešení vojenských prvků – krajských vojenských velitelství (KVV) a jejich teritoriálních jednotek, které úkoly obrany zabezpečují v jednotlivých územních obvodech krajů. V těchto dvou uvedených rovinách vznikly Teritoriální síly jako součást sil AČR s vlastními úkoly vojenské i správní povahy, spojené s územní působností.

Co se týče hlavních působností, vedle již uvedené teritoriální obrany se TerS podílí na realizaci úkolů AČR při vzniku krizových situací nevojenského ohrožení nebo na zajištění Host Nation Support (HNS). Dále jsou výkonným územním prvkem resortu v oblastech operační přípravy státního území, přípravy občanů k obraně státu (POKOS), výkonu státní správy dle branné legislativy nebo mírového a válečného doplňování ozbrojených sil. V rámci dalších působností TerS zajišťují součinnost s orgány státní správy a samospráv v jednotlivých krajích a podílí se také na zajišťování vojenské příhraniční spolupráce.

Co je vlastně specifickým Teritoriálních sil a jaké jsou priority v rámci výcviku příslušníků aktivní zálohy?

Vedle již uvedeného spektra působností a úkolů TerS je jejich specifickým, že štáby KVV jsou doplňovány vojáky AZ a teritoriální jednotky jsou v míru na aktivní záloze postaveny. V rámci platné legislativy je institut AZ jediným způsobem, jak mít zajištěny zálohy použitelné v operacích v míru a současně připravené pro případ přechodu z mírových podmínek do podmínek vyhlášení SOS (stav ohrožení státu) nebo VS (válečný stav).

Výcvik vojáků AZ proto patří mezi naše prioritní úkoly vyplývající z působností TerS k zajišťování obrany a vnitřní bezpečnosti. Ještě před převzetím KVV a jejich jednotek AZ jsme u VeTer definovali strategii pro výcvik, zabezpečení a operační použitelnost našich vojáků AZ TerS. Identifikovali jsme slabá místa

v úrovni výcviku, personálním zabezpečení, materiálním zabezpečení. Požadovanému zvýšení připravenosti našich AZ jsme hned od počátku dali novou dynamiku ve výcviku definováním cílů, sjednocením formy provádění a hodnocení i zřízením vlastních kurzů pro oblast střelecké, taktické, ženijní přípravy, ale také odvodního řízení, tedy kurzů realizovaných u TerS. V materiálním zabezpečení AZ jsme pokračovali v realizaci projektů okamžitého dopadu, konkrétně finalizací doplnění balistických přileb. Významným milníkem bylo zahájení navyšování vlastního materiálu jednotek AZ doplněním části spojovacích prostředků a přepravní techniky – tater, ale i všecek a také nových toyot. Přestože zdaleka není doplněno vše a ne vždy v nejmodernějším modelu, v této první etapě jsme tím skokově zvýšili schopnosti jednotek AZ pro provádění vlastního výcviku i pro jejich operační nasaditelnost, a samozřejmě v tomto trendu nadále budeme pokračovat, např. i včetně plánované výměny samopalů Sa vz. 58 za Breny.

Z hlediska zabezpečení AZ nesmím zapomenout na úkoly TerS, které zajišťují nejen pro vlastní, ale pro další vojáky zařazené do AZ z ostatních součástí ozbrojených sil, a to v rozsahu procesování vstupu občanů-zájemců o vstup do AZ, jejich evidence, zajištění odměňování, povolávání k výkonu vojenských cvičení nebo povolávání do služby v operačním nasazení. To jsou další úkoly, které Velitelství teritoria a KVV denně naplňují, včetně nezbytného využívání a zvládání nástrojů komunikace s vojáky AZ a veřejností k zajištění informační podpory našich úkolů.

Minulý rok byl velmi náročný, vzhledem k vývoji pandemie. Přece jen se vám ale podařilo realizovat například cvičení Hradba 2021. Jak byste ten minulý rok zhodnotil?

Minulý rok byl pro nás nejen první, kdy jsme plnili výcvikové, operační a další úkoly v organizaci TerS, ale byl dalším rokem, kdy celá armáda fungovala v podmínkách pandemie covid-19. I přes omezující podmínky dosahování stanovených výcvikových cílů jsme dokázali realizovat část výcvikových aktivit, včetně cvičení Hradba 2021, které prověřilo naše schopnosti pro použití našich teritoriálních jednotek AZ v operacích ochrany a obrany objektů kritické infrastruktury, zajišťování ochrany spojeneckých konvojů v rámci HNS nebo v asistenčních operacích s Policií ČR. V obdobích omezení fyzického výcviku byl tento operativně nahrazován e-learningovou přípravou, kdy ve 4. čtvrtletí touto formou prošlo více než tisíc vojáků AZ. Vojáci AZ plnili své úkoly při operačním nasazení v národním očkovacím centru O2 Universum. Nejen za splnění tohoto úkolu, ale i zvládnutí

všech realizovaných výcvikových aktivit patří vojákům AZ poděkování, a také chci ocenit přístup všech AZ, kteří dobrovolně pomohli během pandemie covid-19 a živelní pohromy tornáda na jihovýchodní Moravě.

Jaké jsou nejbližší úkoly TerS a kde vidíte jejich budoucnost?

Rok 2022 zahajujeme vyčleněním vojáků AZ v rámci cvičení Saber Strike, kde čtyři vyčleněné teritoriální jednotky AZ budou po dobu sedmi týdnů v rotacích zajišťovat své úkoly k zajištění přesunu armády US. Vedle plánovaných komplexních výcviků provedou všechna KVV se svými jednotkami vlastní prověřovací taktická cvičení Safeguard k udržení a rozvoji svých schopností pro plnění úkolů v jednotlivých krajích. S vojáky AZ také počítáme při prezentaci AČR na akcích pro veřejnost, nebo v rámci POKOS.

Současně jsou TerS stále v procesu své výstavby, s úkolem dle KVAČR dosáhnout plných operačních schopností k 1. 1. 2025. V tomto horizontu jsou plánovány další kroky optimalizace mírové organizační struktury velitelství, KVV i teritoriálních jednotek AZ, pokračování výstavby míst velení, doplnění štábů a jednotek vojenskými profesionály i vojáky AZ.

Sledování současného bezpečnostního vývoje ve světě je velmi důležité. Armáda musí analyzovat vývoj a být tzv. připravena na všechny možné varianty. Je pro vás důležitá spolupráce a výměna zkušeností z této oblasti s našimi spojenci v rámci NATO?

Pro nás je důležité nastavit systém hodnocení schopností TerS vzhledem k jejich působnostem, zejména v oblasti úkolů zajištění obrany

území státu proti vnějšímu napadení včetně hybridních způsobů vedení boje. Právě toto hodnocení schopností bude východiskem pro definování požadavků na další organizační rozvoj TerS, zajištění nezbytné nemovité infrastruktury a pořízení odpovídajícího materiálu včetně zbraňových systémů v dlouhodobém horizontu. Aktuální vývoj bezpečnostního prostředí, zkušenosti ze zahraničních operací, zkušenosti z realizovaných cvičení včetně výcviku AZ nám dávají jasnou představu, jakým směrem v oblasti přípravy a zabezpečení jednotek a budování celkových schopností TerS pokračovat.

V minulém roce byl zahájen proces koncepčního a doktrinního zakotvení TerS z hlediska definování požadavků na jejich schopnosti a stanovení strategie k jejich dosažení, který bude letos finalizován vydáním Koncepce výstavby TerS a Doktríny použití TerS v operacích.

K naplnění jejich obsahu pak přirozeně tento proces musí pokračovat dosahováním cílů v jednotlivých časových milnících a k tomu, vedle již zmíněného pravidelného hodnocení požadavků na schopnosti TerS, musí být zajištěn i návazný proces definování projektů s nezbytným akvizičním zajištěním. Při výstavbě TerS se koncepčně shodujeme i s dalšími zeměmi NATO. Podobný přístup k zabezpečení obrany území státu i plnění vojenských úkolů při zajišťování vnitřní bezpečnosti uplatňují naši spojenci v Polsku, Německu nebo Británii. Ve vyjmenovaných případech vždy také na bázi doplnění připravenými rezervisty.

Text: Jana Deckerová, foto: KVV Brno a Jihlava

SEDMDESÁT DVA HODIN V ÚTOKU

Dlouhé pěší přesuny, přepady, léčka i průchody minovým polem. To všechno se odehrávalo v lednu ve vojenském újezdu Hradiště v rámci cvičení Griffin IV. Do Doupovských hor dorazilo 380 vojáků 41. mechanizovaného praporu ze Žatce spolu s bojovými vozidly pěchoty Pandur. Kromě jednotek praporu se do cvičení zapojilo i 44 příslušníků aktivní zálohy 1. mechanizovaného praporu.

„Cílem cvičení bylo pokračovat v přípravě rot a štábů tak, abychom uspěli v taktickém cvičení praporu Rapid Griffin, které proběhne v dubnu letošního roku,“ říká velitel 41. mechanizovaného praporu podplukovník Stanislav Kočica. K tomu dodává, že tentokrát byl kladen důraz na koordinaci manévrů a paleb, kdy 2. rotní úkolové uskupení muselo po dobu 72 hodin plnit úkoly útočné operace v podobě rotního taktického cvičení s bojovou střelbou.

Vojákům byly přiděleny i podpůrné prvky jako ženijní družstvo ke zřizování průchodů v minových polích a dělostřelecký průzkum pro zabezpečení palebné podpory. Nechyběla ani skupina C4ISTAR (Command, Control, Communications, Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, Reconnaissance) a skupina odstřelovačů, která byla zasazena v klíčovém okamžiku.

V boji hodina ani počasí nehrají roli

Počasí je rozhodně důležitý faktor, ale pro vojáky nikdy nemůže být rozhodující. Úkol se musí splnit za všech podmínek. Nejinak tomu bylo i u praporu ze Žatce. Bojové střelby pěchoty a kolových vozidel Pandur se rozjely na plné obrátky.

Z letargie dlouhých pěších přesunů patrolované vytrhly „imitační“ skupiny nepřítele, které

pro jednotky rozhrávají taktické situace. Přepady, léčky nebo natrefení na průzkumný prvek nepřítele.

„Ráno před rozbřeskem jsme na základě zjištěných skutečností do hodiny vypracovali bojový rozkaz a seznámili vojáky se situací. Tou stěžejní informací pro ně je, jakého nepřítele

a v jaké síle očekáváme. Pak následuje seznámení velitelů s úkolem, provedením, logistikou, spojením a velením,“ říká jeden z velitelů družstva a doplňuje, že úkolem 2. mechanizované roty bylo vyhledat a zničit průzkumný prvek nepřítele. „A to vše samozřejmě pod dohledem velení, řídicích a rozhodčích.“

Současně je úkolem štábu řídit operaci z místa velení, ověřit si všechny postupy a udržet si aktuální obraz celé operace.

„Taktické místo velení má svou důležitou roli. Je to jednak neodmyslitelná součást rozehry, ale i při přesunech řídí taktickou činnost rot a v rámci bojových střelb 2. rotního úkolového uskupení řídí bojovou činnost. Během toho postupuje v sestavě nebo za sestavou 2. rotního úkolového uskupení,“ vysvětluje podplukovník Kočica.

Nyní bude následovat příprava 41. mechanizovaného praporu na stěžejní cvičení tohoto roku Rapid Griffin převážně v posádce. V této fázi se budou roty připravovat samostatně a hlavní úsilí bude zaměřeno na štáb, jehož nácviky budou směřovat k finálnímu sladění celého štábu při řízení operace.

Reálný výcvik záložníkům chyběl

„Příslušníci aktivní zálohy našeho praporu s námi po delší odluce, způsobené pandemickými opatřeními, opět cvičí. Pro mě bylo ale velmi důležité zjištění, že i navzdory této nucené přestávce okamžitě naskočili do tempa a v rámci mechanizovaných i minometných družstev plnili dané úkoly bez jakýchkoli problémů,“ konstatuje velitel praporu.

Zimní kamufláž dostaly i Pandury

Samozřejmě, nebyly by to Doupovské hory, aby nepřipravily vojákům „ideální“ podmínky pro zimní výcvik. Opět pestrá škála počasí – několikrát díky sněhové nadílce „bílá tma“, mráz a následná obleva.

„S tím vším samozřejmě už počítáme a vždy se můžeme spolehnout, že Doupov má pro nás naplánovanou celou klimatickou škálu horského počasí. Proto jsme byli připraveni

nejen zimním vybavením pro mužstvo, ale i prostředky maskování pro zimní období. To použili nejen jednotlivci, ale zimní kamufláž byla maskována i bojová vozidla Pandur,“ dodává závěrem velitel 41. mechanizovaného praporu podplukovník Stanislav Kočica.

Text: Jana Deckerová,
foto: kpt. Štěpán Malast

Díval se válečným zločincům do očí, nyní vede kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN v New Yorku

VYŠETŘOVATEL

Zatčením starosty Vukovaru Slavko Dokmanoviće dokázal všem, že válečné zločince lze dostat před spravedlnost. Vladimír Dzuro, který byl dlouhá léta jediným českým vyšetřovatelem pracujícím u Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii v Haagu, poodhalil svoji práci, ale i nově vznikající dokument, který vychází ze stejnojmenné knihy Vyšetřovatel – Démoni balkánské války a světská spravedlnost.

Od roku 1984 pracoval na 1. oddělení kriminální policie v Praze 10, kde s kolegy vyšetřoval násilnou trestnou činnost. V roce 1991 se mu naskytla příležitost naučit se anglicky, tak ji bez váhání využil. Rok strávený intenzivní výukou v policejní jazykové škole mu dal hodně. Jak se později ukázalo, znalost angličtiny byla tím pomyslným klíčem, který mu začal otevírat dveře na profesionální dráze. První dveře patřily Národní ústředně Interpolu, jenže záhy zjistil, že se asi příliš zhlédl ve filmech, kde agenti Interpolu pronásledují zločince po celém světě, honí se v autech a létají v helikoptérách. Skutečný Interpol v roce 1993 v Praze byl však úplně něco jiného. Místo

psacího stroje měl na stole nejnovější počítač, všechno bylo hi-tech, o něčem takovém se mu na kriminálce ani nesnilo. Ale práce? To byla čistá úředničina, na kterou nebyl připravený. Dusil se. „Chtěl jsem ven, na čerstvý vzduch, do akce, proto jsem zlatou klec Interpolu zakrátko opustil. Bylo mi 32 let a až do té doby jsem s pistolí za opaskem a služebním odznakem kriminalisty v kapse honil po Praze zločince. Přemýšlel jsem, co dál. Věděl jsem přesně, že potřebuji akční práci,“ uvádí ke svým začátkům Dzuro. V té době už v bývalé Jugoslávii probíhal doslova bratrovražedný válečný konflikt. OSN tam vyslalo mírové jednotky UNPROFOR,

kteřé měly udržovat mír, ale ten reálně neexistoval. Když Vladimír jednoho dne zjistil, že UNPROFOR nabírá i civilisty, skoro okamžitě se rozhodl, že to musí vyzkoušet. Vyplnil přihlášku a pak už to šlo rychle. Úspěšně prošel výběrovým řízením, požádal u policie o neplacené volno a v únoru 1994 odletěl do války na Balkán. Na velitelství UNPROFOR v Záhřebu absolvoval povinný trénink a v dubnu nastoupil jako vedoucí kanceláře UNPROFOR Security pro sektor Sarajevo. Byl to doslova křest ohněm a neuvěřitelně důležitá škola života. Sarajevo bylo už od roku 1992 v obklíčení, každodenně ostřelované z kopců vojáky Republiky srbské,

kteří doslova lovili lidi v ulicích včetně starců, žen či dětí. Do té doby si nedokázal vůbec reálně představit, že by vojáci cíleně zabíjeli civilní obyvatelstvo.

Tato zkušenost ho přivedla k rozhodnutí pokusit se získat místo vyšetřovatele Mezinárodního tribunálu v Haagu, ustanoveném Radou bezpečnosti OSN k vyšetřování válečných zločinů v bývalé Jugoslávii. Prošel výběrovým řízením a od dubna 1995 více než devět let pracoval v úřadu prokurátora mezinárodního tribunálu jako vyšetřovatel.

Vladimíre, setkával jste se při svém působení v bývalé Jugoslávii s vojáky z Česka, respektive Československa?

V době mého působení v UNPROFOR jsem s vojáky Armády České republiky profesně nepřišel do styku, s výjimkou velitele Vojenské policie panem plukovníkem Miloslavem Čechem, který mi tehdy v několika kauzách, které jsem v Sarajevu vyšetřoval, velmi pomohl. S našimi vojáky a důstojníky jsem se ale setkal později při práci vyšetřovatele u tribunálu. Jako příklad bych uvedl pomoc, kterou nám poskytovali při leteckém průzkumu míst, kde se měly nacházet masové hroby. To už se ale nejednalo o nasazení naší armády v rámci UNPROFOR, ale SFOR, což byla mise NATO v Bosně a Hercegovině.

Profesně jsem se setkal i se slovenskými vojáky z batalionu SLOVBAT, kteří působili

Národní ústředí Interpolu v roce 1991

v rámci UNTAES v chorvatské východní Slavonii. Tehdy nám byli nápomocni při exhumaci masového hrobu na farmě Ovčara. Všechna tato setkání byla pozitivní a velmi profesionální, a i proto jsem na působení naší armády

v zahraničních misích hrdý. Moc mě ale mrzí, že v České republice, podle mého názoru, nemá Armáda ČR postavení, které by si právem zasloužila. Vojáci nasazují zdraví a často i životy za nás za všechny, brání naši bezpečnost a všeobecně uznávané hodnoty, ale často se na ně zapomíná. Tady bych určitě hledal vzor v přístupu k armádě a jejím veteránům ve Spojených státech. Domnívám se, že události, které se v současnosti odehrávají ve světě, některé nedaleko od našich hranic, jasně dokazují, že obranyschopnost naší krásné země a její aktivní zapojení do struktur OSN a NATO musí být pro nás pro všechny prioritou.

Co vám práce dala a co vzala? Spíte klidně?

Spím skvěle, děkuji za optání. Ale teď vážně. Takhle práce mi přinesla profesní zkušenosti, ke kterým bych jinde nepřišel. Pomohla mi získat sebevědomí, že se dokážu profesně prosadit v podstatě kdekoli, počínaje válkou v bývalé Jugoslávii, po tribunál v Haagu, až po vedení týmu vyšetřovatelů OSN v New Yorku. Vzala mi zázemí doma, v České republice. Stal se ze mě typický „expat“, jsem doma všude a nikde. Více než čtvrt století práce v zahraničí mi zákonitě zpřetrhalo moje sociální vazby v domovině, což je s přibývajícím věkem asi více citelné. Ničeho ale nelituji. Když jsem tenkrát vyrazil do války, rozhodl jsem se správně. To vím jistě, protože dnes bych to udělal stejně.

Své svědectví, zkušenosti, ale i způsoby vyšetřování popisujete v knize *Vyšetřovatel*. Můžete nám představit knihu i vznikající stejnojmenný dokument?

V roce 2017 mi v Praze vyšla u nakladatelství Grada Publishing kniha *Vyšetřovatel* – Děmon balkánské války a světská spravedlnost. Proti mému očekávání, ale zároveň k mému

Ukázka z natáčení dokumentu

velkému potěšení se kniha stala bestsellerem a je již v pátém dotisku. V roce 2019 vyšla také ve Spojených státech a letos na podzim by měla vyjít v Chorvatsku. Rovněž na podzim letošního roku vydá Grada komiks *Démoni balkánské války*, který vznikl na základě skutečných událostí popsaných v bestselleru *Vyšetřovatel*. Komiksově zpracování cílí také na mládež, která by si třeba knížku o válce v Jugoslávii jinak nepřečetla.

V letošním roce bude dokončen i dokumentární film *Vyšetřovatel*, ve kterém jsem si zahrál sám sebe. S nápadem natočit televizní dokument inspirovaný mojí knihou přišla Česká televize někdy začátkem roku 2018, ale nakonec se rozhodli vytvořit celovečerní dokumentární film určený do kin. Natáčet se začalo v New Yorku a Washingtonu DC na podzim 2019, ale celý projekt byl, jako asi všechno, pozdržen covidovou pandemií. V bývalé Jugoslávii jsme nakonec natáčeli až v květnu a červnu 2021.

Jak probíhá natáčení a kde se natáčí?

Film *Vyšetřovatel* režíruje Viktor Portel, produkuje ho společnost Frame Films v koprodukcii s Českou televizí a chorvatskou společností Restart. Pokud vím, tak film bude dokončen někdy v průběhu letošního roku. Během natáčení jsme se podívali do chorvatského Vukovaru a na farmu Ovčara, do Bělehradu a v Bosně do Sanského Mostu.

Jako neherec hrát ve filmu sám sebe byla opravdu nová zkušenost, která se už nejspíš nebude nikdy opakovat.

Jaké to je se vracet do oněch míst?

Co vzpomínky? Nachází se tam lidé, pamětníci, kteří si vyšetřování a hrůzné zločiny pamatují?

V bývalé Jugoslávii jsem nebyl dlouhých 17 let, tak jsem byl opravdu zvědavý, jak to tam bude vypadat. Překvapilo mě, jak dobře se podařilo zacetit materiální škody a opravit

Vladimír Džuro v dokumentu hraje sám sebe

všechny domy a infrastrukturu, takže to na první pohled vypadá, že tam ani žádná válka neproběhla. Tahle falešná iluze se ale velmi rychle rozplyne, když si začnete povídat s lidmi. Válka sousedů, jak jsme jí často říkali, je stále v hlavách nejen těch, kteří ji sami prožili, ale i těch mladých, kteří se narodili až po roce 1995. Nedůvěra, podezřavost a někdy až nenávisť napříč všemi etnickými skupinami obyvatel jasně dokazuje, že usmíření je proces nejen komplikovaný, ale především velmi

zdlouhavý. Pro mě osobně byla nejvíce emotivní návštěva památníku na farmě Ovčara. Tam jsem v roce 1996 strávil jako vyšetřovatel dlouhých sedm týdnů na exhumaci masového hrobu, ve kterém jsme našli 200 těl zavražděných Chorvatů. Také návštěva v obci Trnova a Sasina poblíž Sanského Mostu, kde rovněž došlo k povraždění desítek nevinných lidí. Další důležité místo, kde jsem se zastavil, byl Erdut, kde jsme pro tribunál zatklí obviněného válečného zločince Slavka Dokmanoviče.

Zatčení starosty Vukovaru Slavka Dokmanoviče

Bylo to první takové zatčení od konce 2. světové války, významný mezník pro tribunál a mezinárodní spravedlnost.

Jak nyní vypadá vaše každodenní agenda? Lze ještě dnes dohledávat válečné zločince a stavět je před spravedlnost?

Válečné zločince už od roku 2004 nepronásleduji, ale bez mučení přiznávám, že mi to občas chybí. V současné době vedu kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN v New Yorku. Je to něco podobného, jako je u nás GIBS. Vyšetřujeme trestnou činnost zaměstnanců OSN. Tím, jak člověk postoupí v hierarchii na místo manažera, postupně se vzdaluje práci vyšetřovatele a stává se z něj spíše opět úředník. To ale není stížnost, vybral jsem si to tak sám. Už mi také není těch 32 let jako v době, kdy jsem se

Odkrytý masový hrob na farmě Ovčara

Návštěva prokurátorky Arbourové a dr. Snowa při exhumaci masového hrobu na farmě Ovčara.

teprve chystal dobýt svět. Současná pozice mi umožňuje zúročit nabyté zkušenosti.

Dovedl si dříve kluk, policajt „z desítky“, představit, kam ho nohy zanesou?

Jako malý kluk jsem chtěl být pilotem stíhačky. Ještě dneska si mohu za stíhačkami na obloze vykroutit hlavu a k Vánocům pravidelně dostávám poukazy na letový simulátor F-16 Fighting Falcon. Jako kluk z Buštěhradu, student SPŠ strojní na Kladně nebo jako kriminálníst z Prahy 10 jsem si nedokázal představit, že bych někdy mohl chytat válečné zločince nebo žít v New Yorku a vést tým vyšetřovatelů z celého světa. Svět se pro nás za posledních 30 let neuvěřitelně změnil.

V New Yorku žijete dlouhá léta. Nechybí vám domov v České republice?

V New Yorku žiji od léta 2007. Je to úžasné město, ale žádná Versailles. Ze zkušenosti vím, že New York ve valné většině nenechá nikoho

Jako vedoucí kanceláře UNPROFOR Security pro sektor Sarajevo

lhostejným. Buď ho milujete, nebo nenávidíte. New York je ohromný rozlohou a populací, multietnický, multikulturní, otlučený, někdy i špinavý, ale současně plný pozitivní energie. Pocházím z generace, která nemohla ani do Vídně na kafe, takže když jsem v roce 1997 poprvé přijel do New Yorku a viděl sochu Svobody, tak jsem měl slzy v očích. Když jsem byl na jaře 2004 pozván na návštěvu Bílého domu, musel jsem se štípnout, abych se utvrdil v tom, že nejde o sen.

Bylo pro mě zajímavé zjistit, že skoro každý, koho jsem k soše Svobody přivedl a kdo železnou oponu nezažil, reagoval podobně: „Jé, ona není ani tak moc vysoká, jak vypadá ve filmu.“ A nic víc! Ta symbolika svobody, pro mě tak důležitá, tam prostě chyběla. Myslím, že je to otázka životních zkušeností, které, jak víme, jsou nepřenosné.

Ve Spojených státech mi chybí takové ty úplně obyčejné věci, které, když žijete doma, v podstatě ani nevnímáte. Tak například špekáček opečený na ohni s kremžskou hořčicí a obyčejným rohlíkem. Já vím, zní to banálně, ale přesně takové obyčejné věci dělají domov domovem.

A co návrat do Česka?

Do České republiky se určitě vrátím, až mi skončí pracovní smlouva s OSN... doma je prostě doma. Do New Yorku pak budu určitě jezdit jako turista, stejně tak, jako jezdím už více než 25 let domů do Prahy.

„Názory vyjádřené v tomto rozhovoru jsou názory Vladimíra Dzuro a nemusí nutně odrážet oficiální politiku nebo postoje Organizace spojených národů, popřípadě Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii.“

Připravil Michal Voska, foto: archiv Vladimíra Dzuro

Major Roman Hippík představuje nový taktický bodák určený pro BREN A2

NAHRADÍ I UTON

Pokud je v armádě zaváděna nová chladná zbraň, obvykle je spojena se jménem majora Romana Hippíka. Po celou dobu své vojenské kariéry působí nepřetržitě u průzkumných jednotek, z toho převážnou část u jednotek hloubkového průzkumu. Problematiku vedení průzkumu se na všech velitelských funkcích snažil vždy propojovat s nejnovějšími poznatky v oblasti taktiky, střelecké přípravy a boje zblízka. Jeho velkou zálibou jsou chladné zbraně. Neustále studuje systémy boje s chladnými zbraněmi a je neoblomným zastáncem těchto zbraní i na moderním bojišti. Autorsky je podepsán pod desítkami návrhů útočných nožů a dýk, které pomáhají příslušníkům ozbrojených sborů při plnění jejich úkolů. Nejinak je tomu i u nového taktického bodáku MK.I z produktového portfolia České zbrojovky, a. s., který svou konstrukcí dokáže nahradit i již letitý legendární nůž UTON vz. 75.

Celý proces vývoje nového armádního bodáku pro útočnou pušku BREN A2 pro mě dodnes představuje směsici osudových okamžiků. V té době mi bylo 45 let a shodou okolností se projekt stal mým 45. návrhem. Vše odstartovalo jednáním v srpnu roku 2014 se zástupcem Zbrojovky Uherský Brod Ing. Martinem Šandou. Naše setkání v Prostějově bylo doslova symbolické, protože v tomto posádkovém městě jsme oba v minulosti sloužili u svých útvarů. Martin měl hned ve všem jasno. Chtěl, aby projekt byl doslova propojením myšlenkových pochodů mezi současným a bývalým vojákem, který nyní pracuje pro zbrojařskou firmu a vývoj a výroba se staly čistě národní záležitostí. To znamenalo projekt české zbrojovky, která je výlučným vlastníkem nože, a českého výrobce nožů. Navíc měl vizi, aby nový bodák nebyl jen zbraní, ale doslova kamarádem každého vojáka. To mě okamžitě

nadchlo, protože podobnou ideu zastávám i při své tvorbě. Co mě ale ještě víc potěšilo, byla absolutní volnost a dostatek času vše zpracovat. Ve stylu rčení přání je otcem myšlenky začala příprava projektu. S výběrem výrobce dle prototypů a plánů vlastněných zbrojovkou nebyl problém. I když u nás v té době byla a stále je řada výborných nožířských mistrů, moje volba jednoznačně padla na firmu Mikov, s. r. o., a to hned s několika důvodů. Firma měla vždy skvělé zaměstnance, kteří své řemeslo ovládají dokonale. Dále mně od roku 1998 pomáhala s drobnými projekty pro vojenskou jednotku a také jsem chtěl splatit pomyslný dluh z jednoho armádního projektu, který se nakonec nerealizoval.

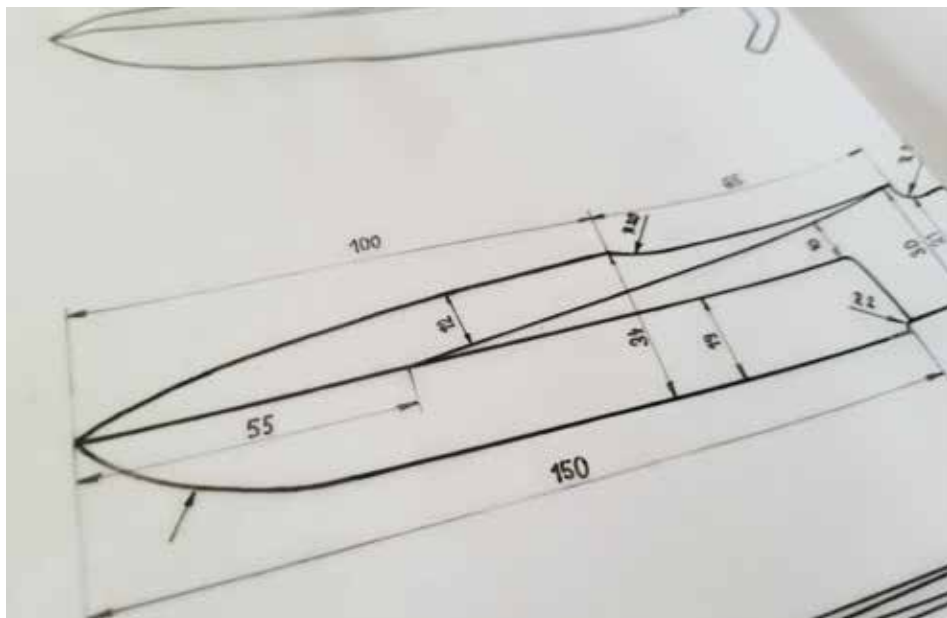
Co se tvaru bodáku týkalo, také nebyl v ničem problém. Vždy mám několik nápadů v záloze

a ty pak podle přicházejícího zájmu upravím a nabídnu zájemci. V tomto případě mně byl tvar bodáku jasný hned od začátku. I když žádný ze svých předchozích návrhů neupřednostňuji, přeci je jeden, který vyčnívá. Jedná se o první návrh z roku 1997, útočný nůž Falco. Dodnes jej používá 102. průzkumný prapor, stal se i součástí praporečnického znaku a to nejdůležitější, jeho tvar zaujal i veterány z druhé světové války.

Jenže jedna věc je navrhnout pevný nůž a druhá je připevnit jej k hlavní zbraně tak, aby nic nepřekáželo. V té chvíli jsem pochopil, jak je snadné něco kritizovat. Okamžitě se mi vrátily vzpomínky na měsíční vojskové zkoušky z roku 2009 k zavádění nových útočných pušek BREN A1 a BREN A2. Jako řídící střelby jsem měl možnost se vyjadřovat nejen ke zbraním, ale i k příslušenství. Tehdy nový bodák na BREN s hrotem tanto mě ihned zaujal. Jenže po delším používání mně jako uživateli přestal vyhovovat. Byl to ale můj pocit, který jsem nikomu nepodsouval. Navíc nerad kritizuji práci druhých, když nevím, proč se rozhodli pro takovéto řešení. Po náročných testech, které proběhly za asistence majora Pyszka, jsem do závěrečné zprávy popravdě napsal, co mně konkrétně vadilo. Předně se jednalo o velkou hmotnost a omezení, které nastane při jeho připevnění k výstroji nebo stehennímu pouzdru, a také problematické řešení zámku patice, které při manipulaci překáželo. Na druhou stranu bylo kladně hodnoceno jeho pracovní využití. Tvar výbrusu ostří spolu s hmotností čepele z něj dělal jedinečný pracovní nástroj, který doslova nešlo zničit. Můj závěr i přes pochybnosti vyzněl jednoznačně, bodák na BREN A1 splňuje podmínky pro přijetí do armády. Jenže pochybnosti zůstaly a teď jsem stál před problémem, jak je u nového bodáku odstranit. Došlo mi, že tohle bude pořádné sousto.

Aby se mezi mnou a vznikající zbraní vytvořilo pracovní pouto a mohl jsem si na něco stěžovat, dostal bodák pracovní název podle začátečních písmen zadavatele, Zbrojovka Uherský Brod, tedy ZUBR.

Tím začala příprava projektu, který měl vyřešit uchycení bodáku na zbraň opačně oproti předchozímu modelu a odstranit vyčnívající pojistný systém patice. Jako první se pro představu zpracovala celková vizualizace bodáku. Výroba prvních dvou kusů čepelí byla svěřena panu Trojanovi z Mikovu. Jako zajímavost lze uvést, že to byl ten samý nož, který se v sedmdesátých letech podílel na vývoji čepelí k noži UTON. Nutno dodat, že i tentokrát odvedl skvělou práci. Z delaborovaného původního bodáku na BREN byla upravena záštita a zahájeny práce na ručce a patici. V roce 2015 tak vznikla první maketa nože, zatím však bez funkční patice. Martin a jím určený konstruktér ze Zbrojovky vše pečlivě zkontrolovali a po jejich schválení se pokračovalo dál. Nejtěžší na celém bodáku bylo zpracování

Nákres detailu čepele

Major Roman Hippík při ukázce bodáku MK.I

dokumentace k patici, aby vše lícovalo. Do té doby jsem netušil, jaký užitek mi přinese technické kreslení, které mě naštěstí neminulo při studiu na Vysoké vojenské škole ve Vyškově. Dodnes si pamatuji nadšení, když mi na jaře 2016 předali z Mikovu první kusy s novou paticí a záštitou a vše lícovalo na uříznutou hlavě pušky BREN.

Ergonomie ručky

Poté začala další projekt, vývoj ergonomické ručky a vdechnutí konečné podoby celému bodáku. Na modely ruček bylo nejdříve použito dobře opracovatelné dřevo z indonéského stromu meranti, avšak finálním materiálem byl plast. Na podzim roku 2016 došlo ke kompletaci dalších prototypů. V té době mi vážně onemocněla žena a moje pozornost se zcela přeorientovala. Vyhovovalo mi, že se na noži pouze doladují drobné úpravy. Vůbec jsem netušil, jak se člověku mění myšlení a žebříček hodnot, když se kolem děje něco, co není schopen ovlivnit. Bodák šel částečně stranou a fungoval pouze jako ventil od starostí. Už si nepamatuji kdy přesně, ale najednou se objevila myšlenka, že by se dal mechanismus patice využít k připevnění nářadí, tak jak to má vyřešené UTON. Jsem přesvědčen, že kdyby má žena neonemocněla, nikdy by mě takováto kombinace nenapadla. Také se mi v té chvíli vybavilo heslo, které mají průzkumáci na noži Falco, SPEM RETINE – Doufej.

A bodák jsem začal jakožto pokračovatele průzkumnického nože vnímat zcela jinak. Během chvilky byl zpracován dodatek k projektu a Mikov nářadí bez problému upravil tak, aby šlo zasunout do zámku patice. Po kompletaci s příslušenstvím, které tvořily pilka a pilník, se navrhla provizorní pouzdra, která vyrobila firma REDO. Bodák byl hotov a bylo potřeba jej začít neoficiálně testovat a hlavně podrobit kritice těmi, co jej budou používat, vojáky od útvarů. Jako první měli

tuto možnost instruktoři boje zblízka na kurzu v Jívové. Kupodivu jediné připomínky se týkaly ručky. Ve výběru jejího tvaru však měla finální slovo zbrojovka.

V roce 2018 změnil Mikov majitele a musím uznat, že vše se opět rozjelo na plné obrátky. Byl vyroben finální model nože, který si převzala zbrojovka. Za odvedenou práci na projektu a převod know-how mně byla vyplacena zbrojovkou finanční odměna. Tuto jsem rád zdanil a v srpnu roku 2018 celou

Vojáci 71. mpr při nasazování bodáku na BREN A2

TAKTICKÝ BODÁK MK.I

využil na pohřeb mojí ženy. Tím skončila první etapa vývoje bodáku, kterou lze nazvat konstruktérskou, a byla zahájena druhá, dokumentační, kde se připravovalo zavedení nože do armády. Moje role tak byla již jen poradenská.

V roce 2019 dorazily první nože na testy. Mohu konstatovat, že jsem je nešetřil. S praporčíkem Lindnerem z úseku zpravodajského zabezpečení jsme nůž i se zbraní podrobili tomu nejtvrdějšímu zacházení a zbraň vše vydržela. Zbrojovka s Mikovem poté již jen ladily detaily a firma 4M dodala kydexové pouzdro na bodák a příslušenství. Po oficiálních vojenských zkouškách se následně zahájila výroba a tak vám nyní můžu představit celou zbraň.

TAKTICKÝ VÍCEÚČELOVÝ BODÁK

Označení pro AČR – MK.I

Určení, konstrukce a bojové charakteristiky zbraně: Taktický bodák pod označením MK.I je zbraní jednotlivce. Svou konstrukcí splňuje požadavky kladené na bojové použití. Je součástí kompletů útočné pušky BREN A2 a při nasazení na hlaveň zbraně plní funkci bodáku. Samostatně jej lze využít jako víceúčelový pracovní nástroj a zbraň k vedení boje zblízka. Pro potlačení demaskujících příznaků jsou všechny kovové prvky bodáku černěny technologií DLC a ručka vyrobena z černého tvrzeného plastu. Při zasažení zbraněmi hromadného ničení lze celý povrch bodáku včetně pouzdra a příslušenství dekontaminovat.

1. Sestavu taktického bodáku MK.I tvoří:

- a) bodák;
- b) kombinované pouzdro;
- c) pilník a pilka se šroubovákem.

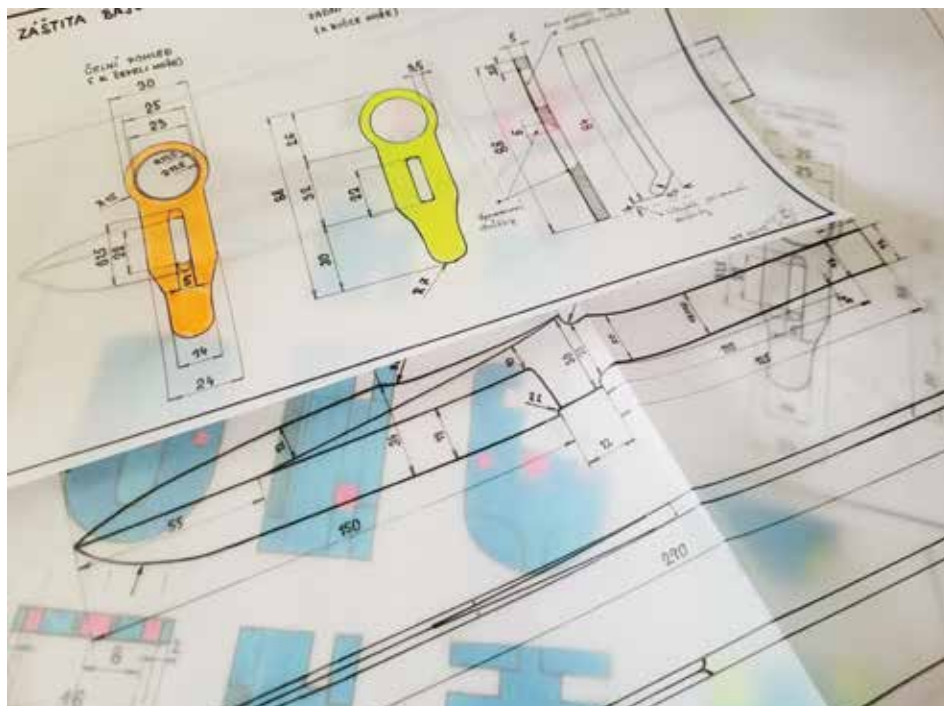
a) Bodák se skládá z čepele, příčkové záštity, plastové ruky a patice.

Čepel

Čepel bodáku je nožového typu s mírně vyvýšeným středovým hrotem. Ostří bodáku jsou opatřena klínovým výbrusem. Dolní pracovní ostří je v délce 145 mm a horní v délce 40 mm. Pro snížení hmotnosti bodáku jsou na čepeli provedeny odlehčovací výbrusy a v trnu ruky odlehčovací vývrty. Pro potlačení demaskujících příznaků jsou veškeré části černěny.

Záštit

Oboustranná příčková záštita s kruhovým otvorem pro nasunutí na tlumič plamene slouží také jako opora při manipulaci s nožem. Její konstrukce chrání ruku vojáka v boji a při pracovních činnostech. Zaoblená část příčkové záštity u spodního ostří vytváří spolu s plochou rýsy prostor pro opěrku ukazováku při jemných pracovních činnostech. Při nasazeném bodáku má funkci záchytného

Výrobě předchází celá řada výrobní dokumentace.

prvku, kterým lze blokovat a svádět zbraň protivníka.

Ručka

Anatomicky tvarovaná plastová ruka je opatřena 28 prolisy pro zpevnění úchopu a orientačními pěti výbrusy pro opěru palce. Soudkový tvar ruky spolu se záštitou a paticí umožňuje využívat všechny způsoby úchopů jak při pracovních činnostech, tak v boji zblízka.

Patice

Ocelová patice nože je opatřena pojistným mechanismem, který umožňuje její spojení se základnou bodáku a nasunutí nářadových prvků, pilníku a pilky. Rozvor čelistí pojistného mechanismu pro základnu bodáku a nářadí je ovládán přes pružinu páčkovými stiskátky, která jsou v konstrukci patice jištěna nýty. Čelo patice je opatřeno vybráním, které dosedá na záď trnu čepele. Pomocí imbusového

šroubu je přes opěrnou matici spojena patice s trnem. Tím je zabezpečena pevná fixace všech prvků ruky (záštity, plastové ruky a patice). Paticí prochází dva otvory na provlečení pojistné šňůry. Tyto otvory lze také v kombinaci se záštitou použít při fixaci nože k jinému předmětu v rámci sebezáchovy.

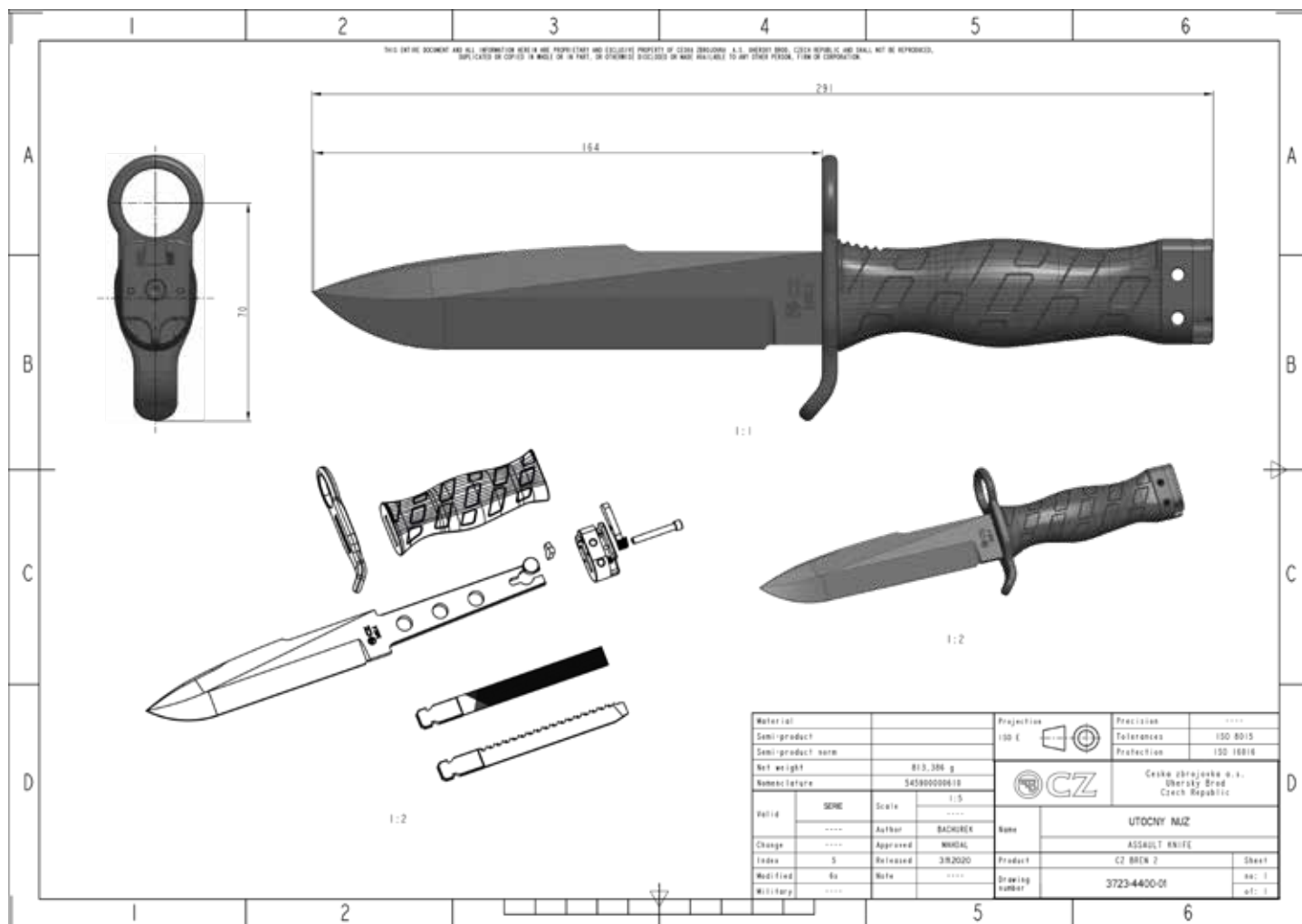
b) Kombinované pouzdro

Pouzdro slouží k transportu nože a doplňkového příslušenství. Je navrženo tak, aby umožňovalo transport nože na opasku, taktickém řemeni a na taktických vestách a batozích.

c) Pilník a pilka se šroubovákem

Slouží jako doplňkové nářadí k pilování, řezání a šroubování. Zasunutí a vysunutí nářadí umožňuje vybrání v patce pilky a pilníku, které je shodné s tvarem bodákové základny.

Finální výkres bodáku MK.I

Pilník

S pilníkem lze opracovávat dřevěné, plastové a kovové předměty, a to jak přímo v ruce, tak při zasunutí do patice ručky. V nouzových případech lze s pilníkem naostřit čepel bodáku.

Pilka

Po spojení pilky s paticí ručky lze s pilkou řezat všechny druhy dřeva do průměru 30 mm. Plochý hrot pilky lze využít jako šroubovák na šroubování šroubů shodné velikosti.

2. Bojové použití bodáku

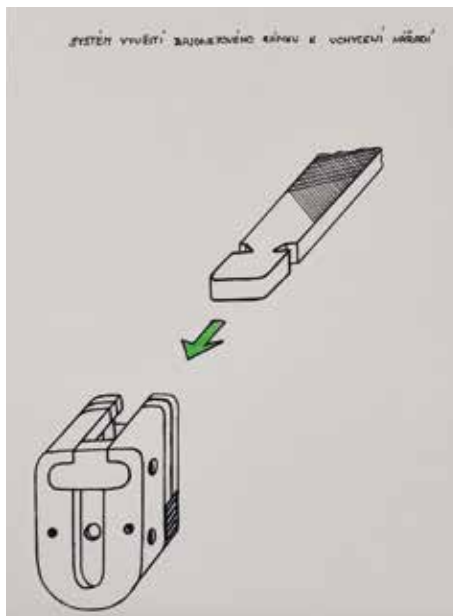
Při nasazení na hlaveň útočné pušky lze s bodákem v boji muže proti muži účinně blokovat útočné techniky a následně vést vpichy, body, seký a řezy a údery zbraní. Tvar čepele bodáku umožňuje vedení bodů do hloubky 130 mm a provádění seků v horizontální, vertikální a diagonální sestupné a vzestupné rovině, a to jak se spodním, tak horním ostřím. Ranivost jednotlivých technik je vždy závislá na dynamice jejich provedení a na stavu ostří.

Využití samotného bodáku pro boj zblízka má vzhledem k jeho konstrukci široké využití. Nůž lze uchopit všemi základními způsoby:

- standardní úchop (kladivové držení);
- šavlový úchop;

- reverzní úchop;
- prodloužený úchop.

Tato držení umožňují provádění obranných a likvidačních technik včetně likvidace stráží. Příčková záštita slouží nejen k ochraně ruky, ale oba její konce lze využít k vedení úderů,

stejně jako patici bodáku. Ve výjimečných případech lze s bodákem vrhat, a to jak při nasazení na zbraň, tak samostatně.

3. Využití bodáku při pracovních činnostech

S klínovým ostřím bodáku lze sekat a řezat měkké a tvrdé dřevo, potraviny, měkké plasty a zbavovat dráty izolace. Při kvalitně nabroušeném ostří je možno řezat zápalnici PVC a bleskovici.

Možnosti nože dále rozšiřuje použití doplňkového nářadí. V případě potřeby lze bodák připevnit několika způsoby na tyčovitou násadu:

- přes otvor v záštitě a přivázáním provázku nebo drátu skrz patici;
- přivázáním provazu nebo drátu skrz záštitu a patici. Takto upravený se může využít jako kopí.

Připravil major Roman Hippík a Michal Voska,
foto: Michal Voska

Pohyb v zasněženém horském terénu musí ovládat každý voják

DŮLEŽITÁ JE PSYCHICKÁ ODOLNOST

„Na horách platí pravidlo: Rychlost je půlka bezpečí,“ říká zkušený matador a guru (jinak mu na horách vojáci ani neřeknou) podplukovník Karel Sýkora z Fakulty tělesné výchovy a sportu – Vojenské tělovýchovy. Ten předával své zkušenosti příslušníkům

13. dělostřeleckého pluku v rámci speciální tělesné přípravy, kde nechyběl ani výcvik boje v horách a další součásti důležité pro přežití v drsném zimním terénu.

Je toho hodně, co si během kurzu účastníci musí zapamatovat a naučit se. Hlavně si to ale všechno musí uvědomit a zautomatizovat. A proto kurzy pohybu v zasněženém horském terénu probíhají nejprve teoreticky formou přednášek a následně prakticky. K výcviku potřebujeme zcela jiné klimatické podmínky, než na jaké jsme v rámci běžných výcviků zvyklí u útvarů nebo ve výcvikových prostorech. Přesuňme se tedy do pohoří Krkonoš, do drsného prostředí Sedmidolů – na Brádrlerovy boudy. Výcviky v této výjimečné a náročné lokalitě mohou probíhat jen díky spolupráci se správou Krkonošského národního parku (KRNAP).

Cíl výcviku

Výcvik si dává za cíl naučit účastníky praktickým pohybovým dovednostem na sněhu a ledu. Účastníci získávají návyky potřebné k úspěšnému překonávání překážek, které nabízí horské prostředí. Podstatou je bezpečný přesun do místa určení a splnění bojového úkolu. Důležitým faktorem je i zvyšování psychické odolnosti u každého z nás. Klimatické podmínky kladou na jednotlivce extrémní psychickou zátěž, která je dále zvyšována

plněním zadaných úkolů. Musí se odstranit psychické zábrany a bloky. Obavy byly u některých znatelné. Proto jsou zde zkušení instruktoři, kteří vždy včas zasáhnou. Pomáhají překonávat strach a hlavně neustále pozitivně motivují.

Základem úspěchu je teorie

Účastníci kurzu se nejprve učí, jak se správně připravit na chlad a vlhkost vrstvením oblečení pro docílení cibulového efektu. Vrstvy se liší podle materiálu a funkce. Nejprve jde na tělo transportní vrstva v podobě termoprádla, které odvádí vlhko od těla. Jako druhou si na sebe bereme izolační vrstvu, která nás udržuje v teple. Může to být fleec, peří nebo třeba duté vlákno. Třetí vrstva je ochranná, která nás chrání proti dešti a větru. Venku může být jen -5 °C, ale pocitová teplota může být úplně jiná. To si každý, kdo chce jít ven, musí uvědomovat.

Učí se o nebezpečí a jak mu předcházet. Studují, jak sledovat povětrnostní podmínky, předpověď počasí, jak se chovat v mlze a na sluníčku, kolik a jaké jídlo si sbalit na přesun. Důležité je zjistit lavinovou situaci a stupeň lavinového nebezpečí.

Další důležitou tematikou je plánování a vedení přesunu. Ta, mimo jiné, započítává dobu přesunu, trasu, terén, úkol, který má jednotka splnit, již zmiňovanou fyzickou a psychickou úroveň jednotky, počasí a vybavení.

První postavení na sněhu

Každý si vyfasoval svůj skialpinistický set, který se skládá z lyží, teleskopických hůlek a stoupacích pásů. Každý je vybaven i tzv. svatou trojicí, tedy lavinovým setem obsahujícím lavinovou lopatku, lavinový vyhledávač a lavinovou sondu. Na záda batoh sbalený na dva dny, mapu, brýle, nůž, čelovou svítilnu, náhradní rukavice a ponožky a můžeme vyrazit. Základní seznámení u chaty, nasazení stoupacích pásů, výstup a sjezd neupraveným terénem proběhl bez problémů. Je na čase vyrazit do opravdového terénu a skutečných přírodních podmínek.

Skupiny mají před sebou noční přesun na sněžnicích, při kterém překonávají potok, padlé stromy a ledovou strž. Podmínky už jsou kvůli chladu a tmě dost obtížné, a to nás čeká ještě nouzové přespání. Každý ví, jak si ve sněhovém zahrabu nebo z improvizovaného přístřešku vytvořit místo pro odpočinek a spánek. První den venku je úspěšně za námi. Ráno nikdo nemůže uvěřit vlastním očím. Přenádherný východ slunce je tou nejlepší odměnou, kterou si kdo mohl přát. V rámci otužování a adaptace na mrazivé podmínky se omýváme v pramenité vodě potoku, který zurčí ze skály nedaleko spaní. Dopolední program je jasný! Ve svém týmu máme raněného. Je potřeba ho dostat v pořádku do bezpečí k ošetření. Vytahují se nosítka UT 2000 (univerzální transport), které má tým s sebou pro transport raněného. Zajistíme raněnému tepelný komfort. Připravíme

karabiny a lana a střídáme se v táhnutí saní do místa předání horské službě.

Uvězněn pod tíhou sněhu

Fiktivní raněný je předán do rukou zdravotníků a my můžeme pokračovat ve výcviku. Konkrétně v nácviku vyhledávání člověka zasypaného lavinou, a to za pomoci lavinových desek o velikosti 30×30 cm, které imitují zasypaného vojáka zahrabaného minimálně metr pod sním. Týmy pak jdou do laviniště, kde s pomocí lavinového vyhledávače, tzv. pípáku, který pracuje na principu vysílač/přijímač, vyhledávají zasypaného člověka. Lavinovým vyhledávačem jsou schopni určit vzdálenost od zasypaného s přesností na desítky centimetrů. Pak přichází na řadu lavinová sonda, která slouží k dohledání zasypaného a jeho označení. „Není to lov velryb, hoši,“ říká instruktor, který se snaží kluky správně instruovat, že rychlost a síla nejsou

vše. Jaké to je, být uvězněn pod tíhou sněhu, si všichni vyzkoušeli při cvičném zasypání. Den je u konce a my se přesouváme na skialpech do dalšího místa přesání. Musíme zdolat skalní překážku za pomoci improvizovaného slanění, vystoupat přes kamenné moře na čtvrtou nejvyšší horu České republiky, sjet s čím dál tím těžším batohem až do žlebu, který zdoláme jako lanové družstvo. Únava si vybírá svou daň, riziko zranění stoupá a někteří si sáhli až na dno. Každý si ale něco vzal z osobních chyb předchozích dní. Už jen příprava stravy se zdá nemožná. Vše je zmrzlé a teplota stále klesá. Tělo spotřebovává v mrazivých podmínkách více energie, aby se zahřálo, a tak je opravdu potřeba dostat do sebe něco výživného. Vybudovat pozorovatelnou a improvizované spaní v časovém limitu pouze z přírodních věcí a neseného materiálu. Zalehnout a snažit se usnout. Další den je

u konce a tělo vyčerpané pod nápořem výcviku se snaží znovu nabrat sílu. V dalším dni, ještě před úsvitem, se vyráží nepozorovaně zpět. Instruktoři mají však jasno, žádný odpočinek. Ledopády! Každý voják je vybaven mačkami a cepíny, soustředěn na výkon, zdolává centimetr po centimetru ledopád. Na některých je viditelný úsměv i přes značné vyčerpání. „Baví mě přemýšlet nad správnou cestou, jak zdolat tento ledopád. Hledat tu nejlepší techniku,“ říká jeden z účastníků výcviku. Důraz je zejména kladen na komplexnost, rychlost a správné provedení.

Maximálně nabitý týden

Na začátku týdne neměl nikdo ani základní znalosti a dovednosti z dané problematiky. Výcvik náročný psychicky, ale hlavně fyzicky jim dal maximum. Každý sám za sebe může

říci, zda to pro něj bylo snadné, anebo si opravdu sáhl na dno. Krkonoše dokážou být velmi zrádné a nepřátelské. Zároveň jsou ale nejlepším místem, kde se naučit, jak přežít v podmínkách, které nejsou každému blízké. I malá nepozornost tu může způsobit velké potíže. Tady se nesmí nic podcenit, na nic si nesmíme hrát a nic si tajit. Tohle byl jen základ toho všeho. Zdokonalit se můžeme v dalším kurzu.

*Text: npor. Gabriela Kotková, Michal Voska,
foto: des. Vladimír Šandor*

Vojenský technický ústav, s. p., zastává výjimečnou roli
v branně-bezpečnostním prostředí

STRATEGICKÉ KNOW-HOW

Taros 6×6, průzkumné a monitorovací systémy, mobilní anténní nosiče, zbraně, munice, ale i obranný a bezpečnostní výzkum a vývoj. To je jen malý výčet činností státního podniku VTÚ. Představme si detailněji jeden z mnoha produktů, který slouží Armádě České republiky, lehké obrněné vozidlo průzkumné IVECO LOV-Pz i jeho další varianty, na nichž se podnik podílel.

Lehké obrněné vozidlo průzkumné (LOV-Pz) je součástí systému dělostřeleckého a vševojskového průzkumu a používá se jako předsunuté pozorovací stanoviště. Umožňuje plnit základní úlohy předsunutého pozorovatele:

- vyhledávání cílů, určování jejich souřadnic s vysokou přesností ve dne i v noci, jejich popis a následný datový přenos těchto údajů nadřízenému;
- vyžadování dělostřelecké a minometné palby;
- pořizování vstupních dat pro korekci střelby při různých metodách zastřelení i při účinné střelbě;
- koordinaci plnění palebných úkolů dělostřeleckými a minometnými jednotkami v součinnosti s bojovou aktivitou podporované mechanizované jednotky;
- zabezpečení komunikace s nadřízeným koordinátorem palebné podpory a s místy řízení palby oddílu a baterií (v současnosti pomocí systému BVIS/Děla a v budoucnu dle zvoleného SŘP);

výnosné soupravy FO. Vozidlo LOV-Pz se sestává z následujících subsystémů:

- šasi IVECO M65E 19 WM 4x4 CZ LOV 2016;
- průzkumně palebný subsystém ZSRD07-Pz s 7,62mm kulometem FN MAG, elektroslužnou výbavou zbraně (motorické dálkové napnutí s koncovými snímači, snímač počtu výstřelů), senzorovým kontejnerem s moderními digitálními obrazovými senzory s vysokou rozlišovací schopností (TVK zaměřovací, TVK přehledová, IČK), výkonným laserovým dálkoměrem a laserovým značkovačem. Pracoviště operátora je vybaveno dotykovým zobrazovacím panelem integrovaným s řídicí jednotkou, ovládací pult operátora je vybaven joysticky pro ovládání zbraňové stanice, výsuvnou klávesnicí a pevnou numerickou klávesnicí;
- navigační subsystém (INS + GPS), postavený na bázi inerciální navigační jednotky (INU) TALIN 3000 a GPS DAGR. INU TALIN 3000 je zastavěna na kolébce elevačních částí zbraňové stanice,

- sledování taktické situace vlastních a nepřátelských jednotek na digitalizované mapě, zobrazování bezpečnostních zón a zájmových prostorů;
- zabezpečení spojení s velitelem podporované mechanizované jednotky;
- určení vlastního stanoviště a navigaci pomocí GPS.

Jednotná koncepce

Vozidlo LOV-Pz vychází z jednotné koncepce lehkých obrněných vozidel, postavených na bázi vozidla IVECO M65E 19 WM 4x4 s lehce pancéřovanou kabinou. LOV-Pz je vybaveno speciální účelovou nástavbou se zbraňovou stanicí ZSRD07-Pz s 7,62mm kulometem FN MAG, která zabezpečuje plnění všech požadovaných funkcí dělostřeleckého průzkumného kompletu včetně obranné střelecké funkce. Pro vedení průzkumu mimo vozidlo je dělostřelecký průzkumný komplet LOV-Pz vybaven výnosnou soupravou FO, kterou lze převážet v batozích v kabině vozidla. Po jejím přenesení a rozložení v požadovaném prostoru má operátor výnosné soupravy FO zachovány všechny funkce plnění úkolů předsunutého pozorovatele i při činnosti mimo vozidlo LOV-Pz. Osádka kompletu LOV-Pz je tvořena čtyřmi osobami, a to řidičem, velitelem, operátorem integrovaného průzkumného systému a operátorem

GPS DAGR v prostoru řidiče vozidla;

- subsystém BVIS (HW včetně SW BVIS/Děla), instalovaný ve vozidlovém serveru LMCP-28H-NG a záložně v notebooku GETAC V110 v prostoru velitele vozidla ve výsuvném provedení;
- pozorovací subsystém velitele/řidiče, tvořený sklopně umístěným odolným PC tabletem GETAC K120, určeným pro on-line zprostředkování obrazu bojové scény snímáné obrazovými senzory průzkumného subsystému ZSRD07-Pz nebo k zobrazení navigačních údajů pro řidiče;
- vnější komunikační subsystém, složený z vozidlového zesilovače Harris RF-7800UL-V250 se dvěma radiostanicemi Harris AN/PRC-117G včetně MUOS diplexeru a příslušenství (vozidlové antény, SATCOM, GPS antény, dálkové ovládání radiostanice KDU II, kabeláž) se schopností utajené komunikace v módu UST1 a datovou komunikací s výnosnou soupravou FO, upevněný v rámu pod stropem nad prostorem vyjmutého pravého zadního sedadla;
- vozidlový server LMCP-28H-NG, sloužící pro instalaci subsystému BVIS vozidla (v budoucnu SŘP) a zprostředkování přenosu informací z taktických radiostanic Harris AN/PRC-117G do datové sítě vozidla, umístěný nad nástavbovou AKB;
- vnitřní komunikační subsystém postavený na bázi VHZ VICM 200 (centrální komunikační jednotka VICM 201 v prostoru

velitele, 2x základní komunikační jednotka VICM 202 v prostoru operátora zbraňové stanice, osobní komunikační rozhraní VICM 209 s náhlavní soupravou M20.09 pro každého člena obsluhy);

- zdrojová soustava účelové nástavby, sloužící pro prodloužení doby provozu vozidla bez spuštění hlavní pohonné jednotky vozidla, tvořená vysokokapacitními nástavbovými AKB a subsystémy pro vozidlové a externí dobíjení (rozváděč velitele, rozváděč nástavbových AKB, řídicí jednotka nabíjení BMS-2, vstupně výstupní panel vozidla v nákladovém prostoru, externí nabíječ nástavbových AKB) s umístěním nástavbových AKB v prostoru místa pravého zadního sedadla;
- mobilní maskovací souprava vozidla MM-BF-IVECO LMV/L, složená ze soupravy mobilního maskování a soupravy statického domaskování vozidla;
- výnosná souprava FO s možností převozu ve dvou batozích (1. batoh se soupravou STERNA-V+Vector s příslušenstvím, 2. ba-

toh s MANPACK sadou radiostanice Harris AN/PRC-117G) v rámu v prostoru místo pravého zadního sedadla.

Třináct kompletů LOV-Pz v AČR

Průzkumné vozidlo LOV-Pz i výnosná souprava FO jsou sériovým výrobkem dle platných technických podmínek včetně schválených změn. Celkově bude v AČR v roce 2022 sloužit již třináct kompletů LOV-Pz. Celý komplet je v rámci jednotlivých dodávek pro AČR průběžně modernizován dle požadavků uživatele. Jednotlivé modernizace v rámci dodávek plně postihují stav technického pokroku a poznání, který je aplikován v konstrukci LOV-Pz. Jde zejména o prvky hardwaru, softwarové moduly, prvky počítačové a komunikační sítě, zdrojové prvky včetně jejich řízení a senzorické vybavení. Zkušenosti získávané vývojovým a výrobním personálem při návrhu, vývoji a výrobě LOV-Pz jsou využívány v dalších projektech zaměřených na vývoj, modernizaci a stavbu průzkumných prostředků a kompletů pro AČR a potenciální zahraniční zákazníky.

Podíleli se i na vozidlech pro chemiky

Vojáci 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany generál-majora Oskara Starkoče se pyšní pěti kusy nových průzkumných lehkých obrněných vozidel S-LOV-CBRN a LOV-CBRN II. Techniku

budou vojáci využívat k plnění odborných úkolů, zejména k provádění radiačního, chemického a nespécifického biologického průzkumu a pozorování a odběru vzorků. Do konce roku 2023 ji budou mít ve výbavě také další jednotky. Letos ji dostanou průzkumná družstva například u 7. mechanizované brigády, 15. ženijního pluku, 13. dělostřeleckého pluku a 25. protiletadlového raketového pluku. Ve výzbroji armády bude celkem 40 párů.

„Vedle modernizace armády je naší další prioritou rozvoj jejich schopností. Tedy modernizujeme, a tím také posilujeme odborné schopnosti v oblasti CBRN (Chemical, Biological, Radiological, Nuclear). Vozidla S-LOV-CBRN a LOV-CBRN II jsou unikátní díky svému špičkovému vybavení a současně splňují vysoké požadavky balistické a protiminové ochrany,“ zhodnotil armádní generál Aleš Opata. Vozidla nahradí zastaralou průzkumnou techniku BRDM-2rch a UAZ-469 u útvarů pozemních a vzdušných sil AČR. Jsou určena pro družstva radiačního a chemického průzkumu, která jsou v sestavě brigád, leteckých základen, bojových jednotek a jednotek bojové podpory a zabezpečení.

*Připravil Michal Voska a vedoucí řešitel projektu
LOV-Pz Ing. Pavel Menša,
foto: VTÚ, s. p.*

Příslušníci 533. prBS v CLV Pardubice

I NA DRON JE TŘEBA PILOŤÁK

Piloti operátoři bezpilotního systému ScanEagle z 533. praporu bezpilotních systémů se za podpory Velitelství Vzdušných sil zúčastnili specifického výcviku v Centru leteckého výcviku v Pardubicích (CLV), jehož cílem bylo mimo jiné i seznámení se zvláštnostmi a situacemi v průběhu letu z kokpitu pilotovaného letounu, které v pozemní řídicí stanici běžně nezažijí.

533. prapor bezpilotních systémů, jako jeden z nejmladších útvarů AČR, vznikl 1. ledna 2020 a je dislokován v posádce Prostějov. V současné době disponuje několika typy bezpilotních prostředků, z nichž momentálně největší je již zmiňovaný ScanEagle, který v letech 2015–2020 úspěšně působil v zahraniční operaci na území Afghánistánu, kde nalétal více než 3 500 letových hodin. Vzhledem k faktu, že jeho vzletová hmotnost přesahuje 20 kg, je dle platné legislativy považován za letadlo. Tudíž i piloti operátoři a pozemní letecký personál 533. praporu jsou certifikováni a pravidelně přezkušováni jako specialisté u Vzdušných sil.

Získali cenné zkušenosti

Pro prohloubení a rozšíření vlastních znalostí, návyků a dovedností v oblasti leteckého výcviku a dosažení obdobných standardů jako jsou nastavené u Vzdušných sil bylo na sklonku loňského roku velitelem Vzdušných sil vyhověno žádosti velitele Pozemních sil k realizaci této aktivity. Čtyři piloti operátoři bezpilotního prostředku ScanEagle se tak zúčastnili specifického pilotního výcviku v CLV v Pardubicích, kde se mimo jiné seznamovali s působením okolních vlivů na letoun a situacemi, které v pozemní řídicí stanici na vlastní kůži nezažijí.

Skupina byla svěřena zkušeným pilotům, bývalému bojovému pilotu slovenského letectva Ing. Petru Labudíkovi a hlavnímu instruktoru vrtulových letounů v CLV Ing. Vladimíru Bachoríkovi. Oba lektori se svým posluchačům pečlivě věnovali a snažili se jim předat cenné zkušenosti z dlouholeté praxe. Výcvik byl rozdělen na pozemní část a praktický letový výcvik. První týden byl tedy zasvěcen povinnému

seznámení s letištním řádem, organizací létání a používaným typem letadla Z-142.

Zkušenosti z Bagramu

Současně byly procvičeny i základy komunikace s řízením letového provozu včetně

aplikace letecké frazeologie, se kterou již mají částečné zkušenosti ze zahraničních operací, kde téměř denně komunikovali s letištní věží na základně Bagram. Následná praktická výměna letových informací s řízením letového provozu, kdy pilot na palubě

letounu reálně vstupuje do různých kategorií vzdušného prostoru, umožnila rozšíření potřebných vědomostí v podmínkách ČR. Osvojení si zásad letecké korespondence je obzvláště v prostředí létání bezpilotních prostředků jednou z hlavních podmínek dodržení bezpečnosti letů.

Součástí prvního týdne teoretického výcviku bylo i fyzické seznámení s letounem přímo v hangáru, kde se piloti operátoři naučili základy pohybu kolem letounu, nasedání a vysedání z letounu, rozložení jednotlivých přístrojů a ovládacích prvků v kabině včetně ovládání radiostanice. V závěru tohoto bloku pak absolvovali nácvik nouzového opuštění letadla v případě vzniku krizové situace.

Od teorie k praxi

Následujících čtrnáct dní proběhlo ve znameňatelné praktické letový výcvik. Každý den byl zahájen předletovým briefingem, seznámením s informacemi o aktuálním počasí, jeho vývoji a sledovaných meteorologických jevech, s přidělenými pracovními sektory vzdušného prostoru, se stavem provozuschopnosti systémů a zařízení letištního zabezpečení, záložními letišti a časem vzletu.

Po celou dobu praktického výcviku byl velký důraz kladen na samostatnost pilotů v rámci předletové přípravy. K jeho hlavním cílům patřilo i procvičování úkolů srovnávací navigace. Právě tato činnost je náplní jednoho z nouzových postupů při řízení bezpilotního prostředku ScanEagle, kdy je po ztrátě GPS signálu pilot operátor odkázan na senzorové vybavení, které primárně používá k provádění průzkumu a sledování a let je veden dle pohyblivé mapy v pozemní řídicí stanici.

Ukázka vyšší pilotáže

Uvnitř kokpitu letounu se mimo monitorování letových přístrojů, jejichž digitální obdoba mají rovněž ve vlastní pozemní řídicí stanici, věnovali okolním vlivům působícím na letoun, z těch meteorologických především poryvům větru, na něž s nohama na zemi nejsou zvyklí. Ukázka prvků vyšší techniky pilotáže v závěru výcviku, jako jsou přemet, výkrut, souvrat, let na zádech apod., se pro ně stala reálným ověřením získaných teoretických znalostí z aerodynamiky a poskytla jim tak praktickou zkušenost o chování letounu při různých typech manévrů.

Tento doslova pilotní projekt umožnil pilotům operátorům bezpilotních prostředků reálně pocítit, jak se letoun, který je od nich na míle daleko, za různých podmínek chová. Zásadní bylo zažít i standardy z oblasti výcviku a provozu letecké techniky zavedené u Vzdušných sil, které mohou být aplikovatelné u domovského útvaru. Závěrem je na místě poděkovat veliteli Vzdušných sil za umožnění této součinnosti, jež měla přesah i k upevnění návyků důležitých pro bezpečnost letů.

PŘIPRAVIT, VYCVIČIT, UDRŽET

ZÁKLADNÍ PRINCIPY **UDRŽOVÁNÍ VÝKONNOSTI**

Třetí článek z celé série článků na téma Systém udržování výkonnosti a eliminace přetížení pohybového aparátu je vyústěním předcházejících témat věnujících se problematice důsledků specifické zátěže v prostředí vojenského výcviku a rizikových faktorů ve vzniku přetížení pohybového aparátu. Prostředí vojenského výcviku má své charakteristické vlastnosti a z toho pramení specifické rizikové faktory. Důsledky působení těchto faktorů mohou negativně ovlivnit úroveň zdravotního stavu vojáka. Pevné zdraví je základním předpokladem pro budování jak fyzické, tak psychické výkonnosti, nezbytné pro dosažení požadovaných schopností a splnění stanovených cílů. Za oddělení tělesné výchovy sekce rozvoje sil Ministerstva obrany představuje fyzioterapeutka kpt. Mgr. Monika Bačíková základní principy systému udržování výkonnosti a eliminace přetížení pohybového aparátu.

Cesta k trvalé výkonnosti

Chceme-li zvyšovat a udržovat fyzický výkon, musí jít tělo do zátěže naprosto „vyladěné“ (vyrovnání svalových dysbalancí, obnovení rozsahu pohybu) a pohyb musí být správně technicky provedený (správné postavení kloubu – centrace, správné zapojení svalů do pohybu). Pro pochopení problematiky si to můžeme přiblížit na příkladu z praxe.

Před začátkem výcviku také překontrolujeme stav a funkčnost potřebné výstroje, výbroje a techniky. Abychom se mohli spolehnout, že naše tělo zvládne požadovanou zátěž a podá potřebný výkon, je nutné překontrolovat jeho stav a funkčnost. Jakákoli tělesná dysbalance se v zátěži ještě prohloubí a představuje rizikový faktor.

Základní kameny výkonnosti

Základní principy udržování výkonnosti jsou postaveny na systému eliminace přetížení pohybového aparátu (Obr. 1), který tvoří základnu pyramidu (zdravotní složka). Jedině zdravý organismus je funkční a odolný, tzn. připravený zvládat různé druhy zátěže.

Připravenost pohybového aparátu na zátěž je charakterizována dostatečnou pohyblivostí a flexibilitou (pohybová kompetence), kvalitou pohybu (technikou) a především schopností udržet si správnou techniku, pohyblivost a flexibilitu v průběhu zvýšené zátěže. Tuto schopnost nazýváme funkční kapacitou. Trénink funkční kapacity je hlavním smyslem fyzické přípravy. Získat sílu a vytrvalost v každém správně provedeném pohybu a udržet si ji co nejdéle v průběhu výcviku.

Pohybová kompetence

Pohybovou kompetencí rozumíme schopnost pohyb provést, např. k provedení hodů

granátem je potřeba dostatečný rozsah pohybu v rameni (pohyblivost) a flexibilita prsních svalů. Flexibilita je ovlivněna nejen zkrácenými svaly, ale také „slepenými“ fasciemi. Fascie je bezbarvá kolagenová tkáň, která obaluje jednotlivá svalová vlákna, celé svaly, cévy, nervy a vnitřní orgány. Fascie plní při pohybu především funkci pružiny (skoky, hody). Spolu

V rámci přípravy na zátěž je podstatné udržovat optimální napětí všech svalově-fasciálních řetězců.

se svaly tvoří funkční svalově-fasciální řetězce, které společně zajišťují správné držení těla a konkrétní pohyby. Správné držení těla v klidu a při pohybu vyžaduje vyrovnané napětí všech svalově-fasciálních řetězců (Obr. 2) a (Obr. 3). Toto charakteristické vnitřní napětí svalově-fasciálních řetězců zajišťuje pevnost a odolnost těla vůči vnějším silám při pohybu vojáka v terénu. Jako příklad uvádíme vyrovnané napětí lanek (svalově-fasciální řetězec) stanu. V případě, že je jedno nebo více lanek povoleno, celý stan je méně odolný vůči větru.

Obrázek 1 Základní principy udržování výkonnosti a eliminace přetížení pohybového aparátu

Činnost vojáka v terénu vyžaduje nejen pevnost a pružnost, ale také plnou pohyblivost (rozsah pohybu v kloubu). Velkou část výcviku je voják zatěžován v chůzi nebo běhu se zátěží. To vyžaduje adekvátní pohyblivost palce na noze, kloubů chodidla, kotníků, kyčlí a hrudní páteře. Pro manipulaci horními končetinami je podstatný rozsah ramenního kloubu včetně lopatky.

Kvalita pohybu

Je charakterizována jeho ekonomičností (šetření energie = provedení pohybu bez souhybů = správná technika), stabilitou a bezpečností provedení. Kvalitní pohyb je výsledkem harmonie mezi provedením pohybu a jeho posturálním zajištěním (schopnost držení těla

vůči gravitaci). Podstatou stabilního a bezpečného pohybu je centrovaná poloha kloubu, tzn., že kloub je zatížen symetricky (Obr. 4). Tato poloha v kloubu umožňuje plné využití

Základem je schopnost kvalitního zaujetí výchozí polohy (centrace) > předurčuje kvalitu provedeného pohybu > sportovní/pracovní výkon.

pohyblivosti kloubu, podporuje vyvinutí maximální síly, snížení únavy a riziko přetížení a zranění pohybového aparátu.

Funkční kapacita

Znamená schopnost udržet kvalitu pohybu (techniku) v zátěži. Funkční kapacita je velice individuální a závisí na trénovanosti jedince. Při překročení vlastní funkční kapacity dochází ke změně kvality pohybu (vzniku souhybů) a následně vzniku svalových dysbalancí. Proto je v průběhu cvičení kladen zvýšený důraz na správné zaujetí výchozí polohy a kvalitu následně prováděného pohybu. Cílem je stále posouvat funkční kapacitu každého jedince.

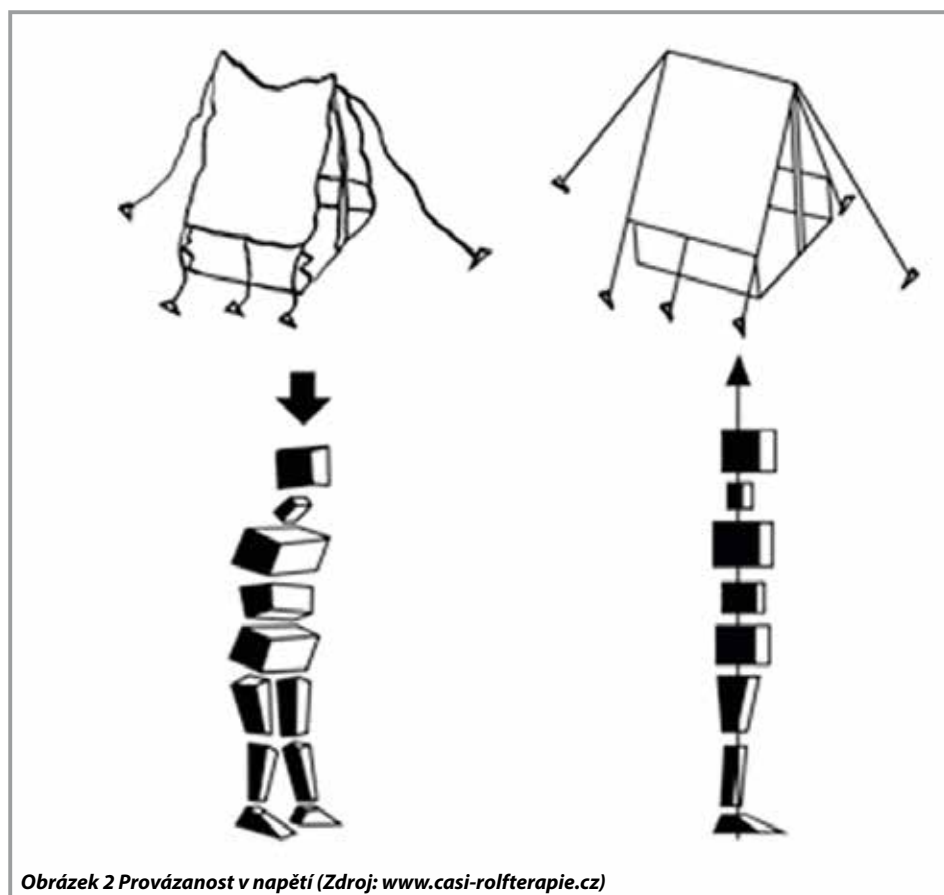
Regenerace

Regenerací jsou označovány veškeré prostředky a postupy, jejichž cílem je podpora, urychlení a zefektivnění přirozených zotavovacích pochodů organismu po zátěži. Kvalita regenerace posouvá hranice pracovní schopnosti, tvoří základní předpoklad pro zvýšení výkonnosti a připravenosti na zátěž a také se nepřímo projevuje v kvalitě zdravotního stavu či vzniku nemoci. Včasné odstranění únavy a celková podpora zotavení po zátěži neboli regenerace je podstatnou součástí preventivní strategie.

ROZVOJ POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ

Didaktika

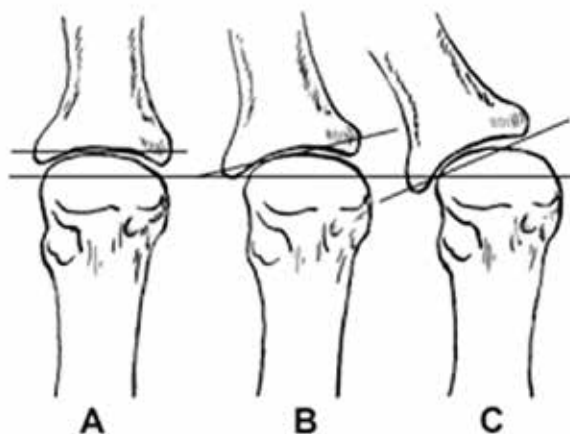
Tato oblast je součástí rozsáhlého systému sportovního tréninku. Základní pohybové schopnosti (rychlost, síla, vytrvalost, koordinace, pohyblivost) jsou člověku vrozeny, tzn., že jsou geneticky podmíněny. Vytvářejí předpoklad pro učení se novým pohybovým dovednostem (např. jízda na kole, lyžování apod.). Výběrem vhodných tréninkových metod (intenzita, objem, míra zatížení), dodržováním didaktických pravidel (přiměřenost, názornost, trvalost, variabilita a další) a promyšleným plánováním zátěže a odpočinku jsou vytvářeny potřebné podněty nutné pro

Obrázek 2 Provázanost v napětí (Zdroj: www.casi-rolfterapie.cz)

Obrázek 3 Vybraná svalově-fasciální zřetězení (Zdroj: www.myolab.ca)

Obrázek 4 Centrované (A) a decentrované (B, C) postavení kloubu (Zdroj: www.biomechanikapohybu.upol.cz)

proces adaptace, jehož výsledkem je zvýšení výkonnosti.

V prostředí vojenského výcviku je potřeba zamyslet se především nad výběrem vhodných metod a možností jejich vzájemných kombinací, neboť výcvik vojáka nelze zaměřit pouze na rozvoj maximální síly nebo

dlouhodobé vytrvalosti. Primárním cílem je rozvoj všestrannosti, kdy z tréninku jedné pohybové schopnosti benefitují i ty ostatní. V praxi to znamená umět naplánovat celkovou fyzickou přípravu tak, aby součástí silové přípravy byl také rozvoj vytrvalostních schopností a obráceně. Kdy součástí tréninkového

plánu vytrvalostních schopností je adekvátně naplánovaný trénink síly. Během výcviku je potřeba být připraven jak po stránce silové, tak vytrvalostní. A tím vytvořit předpoklad k úspěšnému zvládnutí daného úkolu.

Text: kpt. Monika Bačíková,

foto: Jana Deckerová a archiv Moniky Bačíkové

INMEP 2022

XVII. pyrotechnická konference s mezinárodní účastí

**Ve dnech 9. až 13. května 2022 se bude v Resortu Olšina konat
17. pyrotechnická konference s mezinárodní účastí**

Cíl konference:

- setkání specialistů aktivně pracujících v oblasti EOD/IEDD a navázání osobních kontaktů;
- prezentace pyrotechnické činnosti účastníků;
- porovnání pracovních postupů a zkušeností jednotlivých národních i zahraničních složek, ať už příslušníků policie nebo ostatních OS, které se touto problematikou zabývají;
- seznámení s novými trendy, technologiemi v oblasti EOD/IEDD

Dopolední bloky – přednášky a prezentace jednotlivých účastníků.

Odpolední bloky – přednášky, praktické činnosti formou prezentace výrobků a technologií související s problematikou EOD/IEDD (ochranné prostředky, nové trendy v oblasti výbušných prostředků, výzkum a vývoj).
Komunikační jazyky – čeština, angličtina.

Konference je určena zejména pro pyrotechniky a EOD/IEDD operátory.

Konference se zúčastní partneři a kolegové z tohoto oboru, reprezentující státy NATO, PpP a další partnerské země.

Složky podílející se na organizaci konference:

15. žp Bechyně, ČsOL, SOVZ Boletice, ÚPVSP-VZ Pardubice

Informace a registrační formulář – www.inmep.cz

Kontakt: inmep@seznam.cz

VOJENSKÝ FOND SOLIDARITY

221. vrtulníková letka je hrdým partnerem VFS

Ve středu 16. února přivítala brigádní generálka Lenka Šmerdová v prostorách Generálního štábu AČR zástupce elitní tygří letky 22. základny vrtulníkového letectva Náměšť nad Oslavou, která patří k dlouhodobým podporovatelům Vojenského fondu solidarity.

Velitel letky podplukovník Miroslav Šajban společně s nadporučíkem Tomášem Chlebečkem předali předsedkyni výboru VFS symbolický šek na 40 221 Kč. Tuto vysokou částku, která symbolicky odkazuje i na číslo vrtulníkové letky, se podařilo získat z distribuce limitované edice kalendáře a triček vyrobených při příležitosti Dne válečných veteránů 11. listopadu 2021. Charitativní kalendář plný unikátních fotografií letecké techniky vydali vrtulníkáři již v roce 2020 a VFS z jeho distribuce získal 20 221 Kč. Aktuální finanční dar, který bude využit na další pomoc vojákům a jejich rodinám v těžké životní situaci, je tedy oproti předchozímu roku dvojnásobný.

„Děkuji vám všem za skvělé projekty, které organizujete na podporu Vojenského fondu solidarity. Velice si vážím vašeho upřímného gesta vojenských profesionálů, kterým není lhostejný osud svých kolegů a kamarádů. I v této náročné době pomáháte všude tam, kde je potřeba, a k tomu se věnujete dalším charitativním projektům. Jsme na vás hrdí,“ ocenila generálka Šmerdová příslušníky 22. základny vrtulníkového letectva Náměšť nad Oslavou.

Vojáci z přáslavické posádky převzali odznaky za dlouhodobou podporu VFS

Ve čtvrtek 17. února ocenila brigádní generálka Lenka Šmerdová příslušníky 72. mechanizovaného praporu a 73. tankového praporu, kteří dlouhodobě a pravidelně přispívají do Vojenského fondu solidarity.

Během slavnostního setkání v posádkovém domě armády ocenila generálka Šmerdová finanční pomoc, kterou vojáci každý měsíc pravidelně věnují ve prospěch VFS. Všem přítomným čtyřiceti vojákům za jejich nezištnou pomoc osobně poděkovala a předala jim dárkový odznak VFS. Ten náleží každému, kdo měsíčně přispívá libovolnou částkou po dobu minimálně jednoho roku. Pravidelní dárci dodávají fondu finanční stabilitu, díky které lze plánovat aktivity do budoucna i okamžitě reagovat na nenadálé krizové situace. Pravidelný příspěvek – i v podobě symbolické částky – pomáhá našim vojákům a jejich rodinám v těžké životní situaci.

Děkujeme vojákům z přáslavické posádky za to, že jim není lhostejný osud jejich kolegů a kamarádů. Těto nezištné osobní podpory si velice vážíme.

Text: Tereza Stehlíková, foto: archiv VFS

Připomínáme si osmdesáté výročí operace Anthropoid – 1. díl
Výcvik československých parašutistů ve Velké Británii

Rotmistři Jan Kubiš a Josef Gabčík před proslulou cihlovou zdí v Porchester Gate

ZOCEL SE!

Odznak pro absolventy parašutistického kurzu

V roce 1942 vyšla příručka boje zblízka s názvem Get Tough! britského důstojníka a specialisty na sebeobranu Williama E. Fairbairna, muže, který se krátce podílel i na výcviku parašutistů Jana Kubiše a Josefa Gabčíka. Název knihy, v českém překladu Zocel se!, je i výstižným heslem pro několik na sebe navazujících náročných kurzů, kterými většina budoucích československých parašutistů před svým operačním nasazením musela projít.

První myšlenky na možnost provádět zvláštní operace na území okupované vlasti přicházejí ve druhé polovině roku 1940. Československá jednotka ve Velké Británii se tehdy teprve vzpomínala na boje na francouzské pevnině a z politikaření uvnitř jednotky samotné. K prvnímu předběžnému výběru možných adeptů na zvláštní úkoly došlo již na podzim roku 1940, kdy major Karel Paleček osobně vytipoval z řad jednotky několik vhodných vojáků pro tehdy ještě ne zcela jasné záměry a použití.

Vedle možnosti využít dobrovolníky k provádění operací na území protektorátu se však pracovalo i s představou, že by bylo vhodné vybudovat československou výsadkovou jednotku k podpoře případného povstání. Zamýšlený výsadkový prapor byl ale vzhledem k možnostem československé jednotky ve Velké Británii nerealizovatelný a později bylo od této myšlenky zcela upuštěno.

Střelecký výcvik z pěchotních zbraní

Překonávání strachu z výšek

Na jaře 1941 se zpravodajští důstojníci znovu zaměřili na vybrané vojáky československé brigády a nastínili jim možnost zúčastnit se mimořádně nebezpečných úkolů. V době, kdy nebylo jasné, kdy a zda se jednotka zapojí do případných bojů, se jednalo o šanci, jak se alespoň nějakým způsobem zapojit do válečného úsilí.

Vybraní dobrovolníci se nejprve shromáždili v sídle československého vojenského zpravodajství v Londýně. V budově Porchester Gate vyplnili dotazník a zpravodajci pořídili jejich proslulé fotografie před cihlovou zdí. Odsud se pak vlakem přesunuli do Skotska.

Kurz útočného boje

První fázi přípravy vybraných vojáků představoval intenzivní kurz útočného boje, probíhající v odlehlých výcvikových střediscích ve Skotsku, s krycím označením STS-25. Účelem téměř měsíční přípravy bylo seznámit frekventanty se způsoby vedení záškodnického boje a výrazně zvýšit jejich fyzickou a psychickou odolnost.

První kurz pro vybrané dobrovolníky probíhal od 17. července do 7. srpna 1941. Výcvik probíhal v prostoru farem Cammus Darah a Garramour a objektu Traig House u jezera Morar. Instruktorový tým byl tvořen britskými vojáky.

Náplň kurzu byla na svou dobu velice nezvyklá a progresivní. Probíraná látka zahrnovala ženijní, střeleckou, spojovací, topografickou a tělesnou přípravu, stejně jako metody tichého zabíjení a prvky sebeobran. Frekventanti se náležitě učili používat trhavin, ruční granáty a cvičili pudovou, nemířenou střelbu z pěchotních zbraní. Úkolem fyzické přípravy

bylo potlačování strachu z výšek a celkové zvýšení odolnosti.

Tvrdý výcvik probíhající za každého počasí zahrnoval i pochody na dlouhé vzdálenosti spojené s prováděním sabotážních úkolů. Celý kurz byl pouze úvodem do celkové problematiky znalostí a dovedností, které musel potenciální parašutista vysazený na okupované území zvládnout. Charakter kurzu nebyl selektivní, nešlo tedy o to vybrat nejlepší frekventanty, ale naopak naučit základním

dovednostem co možná největší počet vojáků.

Absolvent měl být schopen naplánovat menší přepadovou akci, fungovat v nepříznivém počasí a terénu, získat základy v boji zblízka a seznámit se s řadou pěchotních zbraní a trhavin. Ačkoliv se tyto dovednosti hodily spíše pro boj malých jednotek v nepřátelském týlu, účastníci kurzu získali patřičné sebevědomí ve své schopnosti a notnou dávku fyzické zdatnosti pro další fáze výcviku. Na základě zkušeností z kurzů pod britským dohledem se později konaly i kurzy pod vedením československých instruktorů.

Parašutistický kurz

Na kurz útočného boje v mnoha případech bezprostředně navazoval kurz parašutistický. Ten probíhal na stanici STS-51 na letišti v Ringway u Manchesteru. Na tomto místě se již předtím, od 4. května do 22. července 1941, uskutečnilo pět parašutistických kurzů pro československé vojáky. Každý z nich trval 10 dní a prošlo jím 55 příslušníků čs. brigády.

Ten, který začal 10. srpna, byl však v něčem odlišný. Muži za sebou měli zmíněný kurz útočného boje a byli tak po fyzické stránce dokonale připraveni. Kurz spočíval v důkladné teoretické přípravě a většinou pěti seskoků padákem z upoutaného balonu a letadla, včetně seskoku v noci a s materiálem. Přestože se v předválečné československé armádě uvažovalo o výcviku výsadkové jednotky, okupace tyto plány zastavila a pro většinu frekventantů byl parašutistický výcvik naprostou novinkou.

Během pozemní přípravy se budoucí parašutista naučil provádět nezbytné kotouly, skoky z výšky, z jedoucího automobilu a metodiku vysazování otvorem v podlaze. Dalším nezbytným prvkem přípravy bylo balení materiálu a zbraní. Na rozdíl od poválečné praxe

Seskoky se prováděly na britských padácích typu X.

v československé armádě si parašutista padák nebalil sám, ale teoreticky se tento úkon učil. Balení padáků měly na starosti většinou příslušnice ženských pomocných leteckých sborů (WAAF).

Dále frekventanti přihlíželi pokročilejším seskokům do vody a hromadnému vysazování. Po důkladném studiu padáku typu X mohl následovat první seskok z upoutaného balonu a poté skutečné seskoky z letounu Whitley. Nejvyšší úrovní pak byl noční seskok ve skupině s kontejnerem. Samotnými seskoky však kurz nekončil. Frekventanti se učili signalizovat ze země kvůli případnému shozu zásob a důkladně nacvičovali odpoutání padáku v případě, že kvůli silnému větru parašutistu táhl po zemi.

Po úspěšném ukončení výcviku v útočném boji a seskoku padákem byli muži zpočátku odesíláni ke svým původním jednotkám, ale později přímo přeřazeni na další stanice, kde se začaly formovat jejich budoucí skupiny. Teprve v této fázi si podle zaměření jednotlivých skupin prohlubovali potřebné znalosti a dovednosti pro skrytou činnost v okupované vlasti.

Poprvé se členové jednotlivých skupin setkali na počátku listopadu 1941 v nově zřízené stanici s označením STS-2 v Bellasis u Dorkingu. Další školení zde již probíhala v izolaci od okolního světa, čímž se zároveň snižovala možnost případného prozrazení úkolů či osob. Z Bellasis (a později z dalších stanic ve Velké Británii a Itálii) pak v případě potřeby odjížděly již připravené skupiny na letiště.

Příprava skupiny Anthropoid

Zaměříme se však na konkrétní skupinu a její výcvik a přípravu do akce. Anthropoid se v původním složení sestával z rotmistra Josefa Gabčíka a rotného Karla Svobody. Oba patřili mezi absolventy prvního kurzu útočného boje a následného parakurzu, stejně jako první

Slaňování a překonávání překážek na laně

parašutista podzimní vlny, svobodník aspirant František Pavelka, vysazený 3. října 1941.

Paradoxně ve stejný den byl oběma vojákům budoucí skupiny Anthropoid oznámen v hrubých obrysech jejich úkol. Tentýž den byli oba vojáci svěřeni do péče britských důstojníků SOE (Special Operations Executive – Výbor pro zvláštní operace) a před půlnocí odjeli na letiště v Ringway u Manchesteru. Zde měli provést dva denní a jeden noční padákový seskok. Od těchto udržovacích seskoků se později upustilo a řadě pozdějších parašutistů tak chyběly cenné zkušenosti.

Během jednoho ze seskoků došlo k poranění Karla Svobody, a muselo tedy dojít k jeho nahrazení. Na Gabčíkovo přání se stal druhým

členem výsadku Anthropoid jeho přítel a absolvent druhého (a v té době posledního dokončeného) kurzu rotmistr Jan Kubiš. Ten dorazil do londýnské zpravodajské centrály 13. října 1941.

Hned následujícího dne odjeli oba rotmistři do Skotska, kde pod vedením dnes již legendárních specialistů Sykese, Fairbairna, Bushe či Clarka absolvovali zdokonalující výcvik ve střelbě a vrhání granátů. Zde byl také poprvé nastíněn a trénován možný scénář likvidace Heydricha v automobilu. Po ukončení krátkého školení se oba vojáci přesunuli na stanici STS-21 a pokračovali v nácviku střelby a použití trhavin.

Od listopadu přišla skupina Anthropoid na stanici v Bellasis, kde oba její členové pokračovali ve výcviku zaměřeném především na střelbu z pistolí a samopalu, destrukční činnosti a vrhání granátů. Skupině Anthropoid se tak v krátkém čase dostalo poměrně intenzivního a specifického výcviku, který mohli jako jedni z mála skutečně reálně využít. Studenti kurzů pro vedení neregulérní války během léta a podzimu 1941 ve Velké Británii tyto poznatky zužitkovali naplno 27. května a 18. června 1942.

Text: Zdeněk Špitálník, VHU

Stanice speciálního výcviku STS-25 Traigh House

**VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA**

3|2022

dukla**sport**

ZLATÁ **ESTER**

Foto: olympijskytym.cz

**FANTASTICKÁ LEDECKÁ • KDO Z DUKLY NA ZOH V PEKINGU ZAUJAL
HOLUŠA UŽ KEŇANY PROHÁNĚT NEBUDE. Z ELITNÍHO BĚŽCE JE TRENÉR**

FANTASTICKÁ LEDECKÁ

KDO Z DUKLY NA ZOH V PEKINGU ZAUJAL?

Ester Ledecká při zlaté jízdě na snowboardu

Fantastická, skvělá, úžasná. Superlativy netřeba v případě sněhové obojživelnice Ester Ledecké po brilantních vystoupeních na XXIV. zimních olympijských hrách v Pekingu šetřit. Pro českou výpravu získala v Číně jedinou zlatou medaili. Příslušnost

k absolutní světové špičce prokázala členka armádního klubu Dukla na snowboardu i na lyžích. Další sportovci ASC (zúčastnilo se jich celkem 33) už tak nadprůměrnou výkonností neoplývali, nicméně i tak někteří dosáhli zajímavých výsledků.

Připomeňme si ty nejvýraznější.

SNOWBOARDING

Ester Ledecká: Na snowboardu předvedla fenomenální představení, s přehledem obhájila zlato v paralelním obřím slalomu z Pchjongčchangu. Třetím olympijským triumfem dorovnala další legendy – oštěpaře Jana Železného a rychlobruslařku Martinu Sáblíkovou. Lepší jsou už jen gymnastka Věra Čáslavská a běžec Emil Zátopek. „Furt jsem si jezdila to svoje. Bavilo mě to. Byl to krásný kopec, krásný den,“ rozplývala se po úspěchu v Genting Sport Parku.

Šárka Pančochová: Klobouk dolů před její všestranností. Na Hry se jako první freestylekta v historii kvalifikovala ve třech disciplínách – slopestylu, U-rampě a Big Airu. Nejlépe jí paradoxně vyšlo poslední vystoupení. Těsně neprošla do finále, skončila čtrnáctá.

ALPSKÉ LYŽOVÁNÍ

Ester Ledecká: Z prkna šestadvacetiletá hvězda ihned přepnula na lyže. A rodily se další skvělé výsledky. V super-G dojela pátá. V kombinaci, v níž kvůli zranění v dolní části těla absolvovala slalom s velkým sebezapřením, dokonce čtvrtá. Podle představ jí nevyšel pouze sjezd, kde v levotočivé zatáčce neudržela postoj a chybovala. „Je úžasné, že jsem bojovala o medaile ve dvou sportech a čtyřech disciplínách. Jsem vděčná, že jsem tady mohla být,“ těšilo ji.

Kryštof Krýžl: Lyžařský matador se na své čtvrté olympiádě blýskl hlavně 19. místem v obřím slalomu, který se jel v hustém sněžení za špatné viditelnosti. Překonal tak svůj nejlepší výsledek pod pěti kruhy z Her ve Vancouveru 2010, kde skončil třináctý.

Jan Zabystřan: Pětadvacátá pozice v super-G v jeho případě nijak blyštivá není. V kontextu s podzimní závodní pauzou, kdy kvůli naloženému obratli mohl pořádně trénovat až od prosince, se však jedná o slušný úspěch. Ve 24 letech stále chodí do všeho po hlavě, i proto možná další tři disciplíny nedokončil. Nicméně získal cenný skalp alespoň v paralelním závodě družstev, kdy o 11 setin porazil Francouze Mathieua Faivreho, bronzového medailistu z obřích slalomů. I to ukazuje, jak obrovský v Zabystřanovi stále dřímá potenciál. Jen ho umět prodat ve správný čas.

BĚH NA LYŽÍCH

Michal Novák: Jediný z běžců schopný rovnat se světové špičce se na Hrách s formou příliš nepotkal. Nesedly mu náročné tratě, nadmořská výška ani mrazivé podmínky. Nejlepším závodem byl pro Nováka hned ten první, ve skiatlonu na 2×15 kilometrů obsadil 18. příčku. „Možná to docením až po olympiádě. Tempo na náročných okruzích bylo doslova vražedné,“ říká v cíli, kde se opravdu dlouho vydýchal. Síly mu s každým vystoupením rapidně ubývaly, i proto nenastoupil do závěrečného maratonu na 30 kilometrů.

Trio ve finále sprintu: Po kvalifikaci sprintu se fanouškům naskytl příjemný pohled, hned tři Češi si vybojovali účast ve čtvrtfinále. Ondřej Černý dokonce zajel devátý nejrychlejší čas. Jenže ani on, ani Michal Novák s Ludkem Šellerem z vyřazovacích jízd do semifinále nepostoupili.

Kateřina Janatová: Věřila si hlavně ve sprintu, kde její naděje ukončilo čtvrtfinále (celkově byla 19.). Výborně si pak vedla v závěrečném maratonu. Po statečném výkonu obsadila velmi pěkně 22. místo. „Je to nad očekávání,“ těšilo ji.

Petra Hynčicová: Na Hrách absolvovala kompletní program, což je vzhledem k náročným podmínkám, v nichž se v čínských

horách závodilo, unikum. Velkou radost měla především z 26. místa ve skiatlonu na 2×7,5 kilometru. „Splnila jsem si cíl být v individuálním závodě do třicátky. V klasice mě podržely úžasné lyže, což jsem k takovému výsledku potřebovala.“

Tereza Beranová: Ve sprintu obsadila 20. místo. Z kvalifikace prošla, dál už ne. „Na specifickém sněhu to byla loterie. Bohužel jsem se musela hodně přetlačovat,“ uvedla.

SKOKY NA LYŽÍCH

Roman Koudelka: V sezoně, v níž se po operaci kolena vracel na můstky a vůbec netušil, zda stihne svou čtvrtou olympiádu, jeho kolegové vůbec nezářili. Po prvním skoku na středním můstku figuroval Koudelka na výborně jedenácté pozici s minimální

Skokan Roman Koudelka při závodě smíšených týmů

ztrátou na bronz. Jenže druhý pokus už tak vydařený nebyl, což znamenalo pád na 18. příčku. I tak ale mohl být spokojen. S Čestmírem Kožíškem, Klárou Ulrichovou a Karolínou Indráčkovou přidal ještě sedmé místo ve smíšených družstvech.

SEVERSKÁ KOMBINACE

Jan Vytrval: Na velkém můstku skončil osmnáctý. Jako jediný z českých reprezentantů si dokázal svou pozici po skoku vylepšit. Dobruslil si pro životní výsledek.

Tomáš Portyk: Nejzkušenější český sdruženář 20. místo na středním můstku bral. „Po všech zdravotních peripetiích, kterými jsem si před i v sezoně prošel, je to pěkné,“ konstatoval.

CURLING

Tomáš a Zuzana Paulovi: Manželé se postarali o velmi dobrou reklamu v Česku zatím nepříliš známého sportovního odvětví. Byli dokonce velmi blízko semifinále. Konečná 6. příčka je krásným vysvědčením. „Peking bereme jako obrovskou zkušenost a zároveň i zážitek,“ shodli se po přeletu.

Text: Pavel Král (ASC Dukla),
foto: olympijskytytm.cz

HOLUB UŽ KEŇANY PROHÁNĚT NEBUDE. Z JAKUBA HOLUŠI JE TRENÉR, NA JULISCE CEPUJE MLADÍKY

Byl stálící, na kterou bylo spolehnutí. Ale s tím už je konec. Po dlouhých letech v evropské špičce a s průniky mezi absolutní elitou opustil Jakub Holuša ve třiatřiceti letech bitvy na středních tratích.

Důvod? Přetrvávající zdravotní problémy s patou. Řešit by se musely operativně, ale český rekordman nechtěl bojovat o návrat kvůli jedné nebo dvěma sezonám. Navíc ho mrzí, že ho loni minuly olympijské hry v Tokiu. „Věk nezastavíš“, říká už bývalý běžec, který si začal na Julisce z mladých atletů budovat tréninkovou skupinu.

Největším zážitkem bitva o halové zlato

Kariéru běžce Dukly provázely zářivé i bolestivé okamžiky. Tím nejvýraznějším bylo vítězství na halovém mistrovství Evropy v roce 2015 v pražské O2 areně na patnáctistovce. Má i dvě stříbra z halového MS v Oregonu 2016 na stejné trati a z Istanbulu 2012 na osmistovce. „Moc si těch medailí vážím. Nejvíce ale budu vzpomínat na pražský šampionát“, říká o finále, kdy ho hnala vyprodaná hala při stíhačce za odskočeným Turkem Özbilenem, který původně pod jménem William Tanui závodil za Keňu. Bitvu za ohlušujícího jásotu zaplněných tribun tehdy rozhodl na cílové čáře s náskokem šesti setin sekundy.

Poslední závod na 1 500 metrů absolvoval Jakub Holuša v červnu na Odložilově memoriálu. Doběhl třetí v kvalitním čase 3:36,19.

Nebyl však halovým specialistou. Třikrát startoval na olympijských hrách, ale nejvíc se zaskvěl před pěti lety na mistrovství světa v Londýně. Postoupil do finále patnáctistovky a v nejtěžší světové konkurenci oslavil životní triumf. Zaběhl čas 3:34,89 a od bronzu ho dělilo pouhých 36 setin.

Na londýnském šampionátu finišoval pátý

Možná ho trochu potkala smůla, ale každopádně podal vynikající výkon. „Páté místo je obrovský úspěch. Byl to ohromně těžký závod. Keřané za to hrozně vzali, byl to úprk až do cíle. Zkusil jsem je stahovat, protože jsem věděl, že budou tuhnout. Páté místo na světě je krásné,“ říkal po závodě ve městě na Temži odchovanec opavské atletiky.

V dalším období se rozhodl změnit trénink a začal se připravovat ve skupině polského kouče Tomasze Lewandowského. Pochvaloval si, že už neběhá sám, ale v grupě s tréninkovými parťáky. Zřejmě i díky tomu se v roce 2018 na Diamantové lize dočkal vylepšení českého rekordu v běhu na 1 500 metrů.

V Paříži doběhl v čase 3:32,85 pátý a porazil i norského mistra Evropy Filipa Ingebrigtsena. „Říkal jsem si, že by mohlo jít o kvalitní běh, ale tak rychlý výkon jsem nečekal,“ přiznal. Zazářil navzdory tomu, že si před pár týdny

stěžoval na zdravotní potíže a v prognózách byl hodně opatrný.

„Koho nic nebolí, nežije...“ smál se tenkrát. „Nebylo by asi normální, kdyby mě při současných zátěžích a intenzitě nic nebolelo. Obzvláště, když už jsem třicátník. Někdy bolístky mám, ale mohu říct, že nejde o nic, co by mě omezovalo v přípravě a ohrožovalo účast v dalších závodech.“

V sedle silničního kola se mu líbilo

Jenže další zrychlení se už nedostavilo. Naopak zdravotních problémů přibývalo. Koronavirová pandemie v roce 2020 prakticky zastavila atletický život.

„Odpadla kvalifikace na olympiádu, zastavil se ranking a nakonec se Tokio o rok odsunulo. Vzhledem k dřívějším zdravotním problémům jsem se rozhodl, že si dám pauzu. Cítil jsem, že nastala vhodná chvíle na to, aby si tělo odpočinulo. Bylo to potřeba fyzicky i psychicky,“ vykládal.

Na sociálních sítích se pak záhy začaly objevovat fotky českého rekordmana v cyklistické přílbě a v sedle silničního kola. „Neskutečně jsem si to užil. Bavilo mě to a pořád mě to baví. Až jednou skončím, budu jezdit jenom na kole,“ hlásil nadšeně.

„U nás v Opavě je velká cyklistická komunita. Jezdili jsme i ostřejší tréninky, kopce, intervaly.

Dával jsem si do těla, ale podle žádného plánu jsem netrénoval. V Beskydech nebo Krkonoších jsem objel i pár závodů pro hoby,“ popsal svou cyklistickou odbočku, při níž mu tachometr natočil neskutečných 12 500 kilometrů.

Konec urychlila bolavá pata

Protože se polská družina kvůli covidu rozpadla, vrátil se do skupiny Josefa Vedry, u nějž na Julisce začínal. Cílem bylo zazávodit si na své čtvrté olympiádě v Tokiu. Potřeboval buďto zaběhnout limit, což obnášelo dostat se pod hranici 3:35, anebo se mu dvakrát přiblížit, aby se ve světovém rankingu posunul na pozici, které by mu zaručily start v Japonsku.

Bohužel mu ani jedna varianta nevyšla, i když se na loňském Memoriálu Josefa Odložila prezentoval třetím místem a rychlým časem 3:36,19. Víc už toho Holuša, jak se mu mezi atlety říkalo, v atletické kariéře nepřidá. S diváky se rozloučil v Ostravě při nedávném halovém mítinku Czech Indoor Gala.

„V říjnu jsem začal přípravu, ale znovu se ozvaly silné bolesti v patě. Nebyl jsem schopný trénovat dvoufázově. Způsobuje to ostruha a jediným řešením by byla operace. To by ale znamenalo roční pauzu a pak náročný návrat. V běžném životě mě to neobtěžuje, tak to už nechám být,“ konstatoval velký závodník.

Text: Milan Novotný, foto: CPA

Už je to více než rok, co je účinná nová právní úprava pro řádnou dovolenou vojáků z povolání. Přesto na portálu řešíme dotazy s touto problematikou. Jedná se zpravidla o méně časté komplikovanější případy. Jedním takovým dotazem se budeme dnes zabývat.

Dotaz:

Dobrý den. Mám dotaz k nároku na řádnou dovolenou za rok 2021. Mám rovnoměrně rozvrženou dobu služby se základní týdenní dobou služby. Onemocněla mi maminka, proto jsem v době od 1. 2. do 30. 4. 2021 čerpala další služební volno z důvodu dlouhodobé péče o ni. Pobírala jsem ošetrovné, ale ne služební plat. Od 1. 5. do 31. 7. 2021 jsem pak měla dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti, kdy jsem rovněž nepobírala služební plat. Jaký měl být můj nárok na řádnou dovolenou, když doba mojí omluvené nepřítomnosti ve službě překročila dvacetinásobek základní týdenní doby služby (jednalo se 1 040 omluveně zameškaných hodin)? Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Konkrétně ve vámi uváděném případě samotná skutečnost, že celková doba omluvené doby služby překročila dvacetinásobek základní týdenní doby služby, nemá vliv na určení vašeho nároku na řádnou dovolenou za kalendářní rok 2021. Doba dalšího služebního volna poskytnutého z důvodu dlouhodobé péče o vaši maminku podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, se pro účely řádné dovolené **započítává v celém rozsahu jako výkon služby** (§ 32 odst. 5 písm. d) zákona o vojácích z povolání]. Naopak doba dovolené bez nároku na peněžní náležitosti (§ 38 odst. 2 zákona o vojácích z povolání) se pro účely řádné dovolené **nezapočítává** vůbec.

Pokud jste po zbytek kalendářního roku konala službu, pak vám náleží poměrná část řádné dovolené, která činí za každou odslouženou základní týdenní dobu služby (tedy za každých odsloužených 40 hodin) v tomto kalendářním roce (do této doby se započítává i doba dalšího služebního volna uděleného z důvodu dlouhodobé péče o vaši maminku) jednu dvaapadesátinu řádné dovolené, na kterou byste měla nárok, pokud byste nečerpala dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti.

Výměra řádné dovolené v kalendářním roce je šest týdnů. Při základní týdenní době služby to činí $6 \times 40 = 240$ hodin. Jedna dvaapadesátina pak představuje $240/52 = 4,615$ hodiny. Kalendářní rok 2021 měl 2 088 pracovních hodin včetně placených svátků. Protože dovolená bez nároku na peněžní náležitosti představovala 520 hodin, je zůstatek, ze kterého se zjišťuje nárok na řádnou dovolenou, $1\,568$ hodin ($2\,088 - 520 = 1\,568$). To představuje 39 celých násobků základní týdenní doby služby. Pak $39 \times 4,615$ (jedna dvaapadesátina) = 179,989 hodiny. Protože řádná dovolená se zaokrouhluje na celé hodiny nahoru (§ 32 odst. 7 zákona o vojácích z povolání), byl váš nárok na řádnou dovolenou za kalendářní rok 2021 celkem 180 hodin.

Redakce IKP

Vydává MO ČR

Odbor komunikace

Tychonova 1, 160 01 Praha 6

IČO 60162694

www.army.cz

Redakce

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Telefony: 973 215 542

Fax: 973 215 933

Šéfredaktor: Michal Voska

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: TISK CENTRUM s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 23. 2. 2022

Toto číslo vyšlo dne: 14. 3. 2022

Foto na titulní straně: Milan Syrový

KONTAKTY DO REDAKCE

Michal Voska (šéfredaktor)

telefon: 973 215 868

mobil: 724 850 598

e-mail: voskam@army.cz

Jana Deckerová (redaktorka)

telefon: 973 215 549

mobil: 606 604 733

e-mail: deckerovaj@army.cz

Milan Syrový (grafik)

telefon: 973 215 558

e-mail: syrovym@army.cz

Redakční rada: plk. Magdaléna Dvořáková,
Ivan Hamšík a Jana Zechmeisterová

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na www.army.cz

3K 12K STADION ŠTAFETY KIDS

MISTROVSTVÍ ČR V OCR 2022

6.-8. KVĚTNA 2022 LANŠKROUN

TYPY ZÁVODŮ:

3K

DÉLKA: 3+KM PŘEKÁŽEK: 15+

KATEGORIE: ELITE - MUŽI, ŽENY

AGE: 17-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50+

OPEN: NESOUTĚŽNÍ - VOJÁCI Z POVOLÁNÍ A VOJÁCI V AKTIVNÍ ZÁLOZE ZDARMA

12K

DÉLKA: 12+KM PŘEKÁŽEK: 35+

KATEGORIE: ELITE - MUŽI, ŽENY

AGE: 17-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50+

OPEN: NESOUTĚŽNÍ - VOJÁCI Z POVOLÁNÍ A VOJÁCI V AKTIVNÍ ZÁLOZE ZDARMA

ŠTAFETY

DÉLKA: 12+KM PŘEKÁŽEK: 35+

KATEGORIE: ELITE - MUŽI, ŽENY, MIX [TÝM SLOŽEN ZE 3 ZÁVODNÍKŮ]

STADION

DÉLKA: 400 M PŘEKÁŽEK: 8

KATEGORIE: ELITE - MUŽI, ŽENY

KIDS

DÉLKA: 1, 2 A 3 KM PŘEKÁŽEK: 10+

KATEGORIE: 4-6, 7-9, 10-13, 14-16 LET

2. ROČNÍK STŘELECKÉ SOUTĚŽE

Velitele 7. mechanizované brigády – Pohár Moravské brigády

Termín: 9. – 11. 5. 2022

Místo: PS Daskabát – VÚj Libavá

Účast: AČR, PČR, GŘC, VS, zahraniční účast

Pořadatel: Velitelství 7. mechanizované brigády

Partneři: CZUB a. s., Meopta-optika s. r. o.

O pohár Moravské brigády od uživatele 7. mechanizovaná brigáda „Dukelská“

Ve dnech 9. až 11. května 2022 v prostoru vojenského újezdu Libavá proběhne v tomto roce opět další ročník střelecké soutěže O pohár Moravské brigády.

Soutěž je určena střeleckým dvojicím jednotek ozbrojených sil, přičemž jednotlivé střelecké úkoly budou vycházet především ze situací, s nimiž se v rámci výcviku nebo nasazení v zahraničních operacích setkávají vojáci AČR.

Vedle příslušníků různých útvarů Armády České republiky se této střelecké soutěže zúčastní i příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby ČR, Generálního ředitelství cel, a také vojáci zahraničních armád.

Soutěžící v průběhu několika dní budou muset předvést své střelecké schopnosti s použitím útočné pušky, pistole, kulometu a dalších zbraní v disciplínách s různými vzdálenostmi cílů, v různých střeleckých polohách, nejen za denního světla, ale i v noci.

Pozvánky budou organizačním celkům zaslány služební cestou.

